

A comparative study of physical education curriculum for elementary school students in selected countries based on the physical biosphere of the fundamental transformation document

Alireza Zamani Nukaabadi^{1*}

1. Department of Sport Management, Isf.C., Islamic Azad University, Isfahan, Iran, alirezazamani@iau.ac.ir

Article Info	ABSTRACT
--------------	----------

Article type:
Research Article

The purpose of this research was to conduct a comparative study of physical activity and sports programs in selected countries based on the physical biosphere as a fundamental transformation document for elementary school students. This is a descriptive study conducted in a comparative manner and is placed in the interpretive paradigm. The Brady model (1994) as well as the comparative content analysis of Hsieh and Shannon (2005) were used to analyze the data. The results showed that the countries studied have comprehensive physical education programs in elementary schools that include motor skills training, extracurricular sports programs, and continuous health assessments of students. Finland and Japan emphasize integrating physical activity into the curriculum and developing sustainable movement habits in students, while the United States and Canada have presented diverse models for developing school sports and community participation in sports activities. France and Australia have also adopted a comprehensive approach to health education alongside sport. In contrast, countries such as Türkiye and Egypt are still developing and improving their school sports policies. To improve its physical education curriculum, Iran can benefit from the successful experiences of advanced countries while addressing its structural and resource problems in this area.

Keywords:
Physical biosphere,
Fundamental transformation document,
Elementary school,
physical education curriculum

Article history:

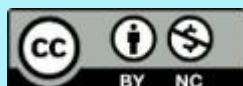
Received: 11 June 2025

Reviewed: 03 September 2025

Accepted: 16 September 2025

Published: 02 October 2025

Citation (APA): Zamani Nukaabadi, A. (2025). A comparative study of physical education curriculum for elementary school students in selected countries based on the physical biosphere of the fundamental transformation document, *Iranian Journal of curriculum studies*, 20 (78), 97-122 <https://doi.org/10.22034/jcs.2026.539904.2478>

© The Author(s).

Publisher: Iranian Curriculum Studies

Extended Abstract

Introduction:

The elementary school period is considered one of the most sensitive stages of children's physical and mental development, motor activities which not only provide the basis for physical health and strengthen physical strength, but also lead to the development of motor skills, increased neuromuscular coordination, and improved cognitive abilities. In recent decades, widespread changes in children's lifestyles, especially the reduction in movement opportunities due to urbanization, limited play spaces, increased time spent using digital devices, and changing family parenting patterns, have led to a decrease in children's participation in physical activities. These changes have brought about numerous negative consequences, including increased obesity rates, decreased physical capacities, poor motor skills, and increased psychological problems such as anxiety and depression.

Purpose:

The purpose of this research was to conduct a comparative study of physical education in selected countries for elementary school students.

Methodology:

This is a descriptive study conducted in a comparative manner and is placed in the interpretive paradigm. The main sources of data collection include countries' sports and educational policy documents (government reports, national physical education programs), scientific articles and comparative research published in reputable journals, reports from international educational and sports organizations (UNESCO, UNICEF, International School Sports Federation, etc.), scientific databases (Scopus, Web of Science, Google Scholar), and books and scientific resources related to physical education in elementary schools. The Brady model (1994) as well as the comparative content analysis of Hsieh and Shannon (2005) were used to analyze the data. To ensure the accuracy and precision of the data and findings, the research tools and results were presented and reviewed by experts in the field of physical education and training. Feedback from these experts was applied at different stages of the research to ensure that the findings were valid and accurate.

Results:

The results showed that the countries studied have comprehensive physical education programs in elementary schools that include motor skills training, extracurricular sports programs, and continuous health assessments of students. Finland and Japan emphasize integrating physical activity into the curriculum and developing sustainable movement habits in students, while the United States and Canada have presented diverse models for developing school sports and community participation in sports activities. France and Australia have also adopted a comprehensive approach to health education alongside sport. In contrast, countries such as Türkiye and Egypt are still developing and improving their school sports policies. Iran's elementary physical education curriculum is most similar to Turkey, China, and Egypt, all of which emphasize group and traditional sports. Most physical education teachers are not specialists. The official hours dedicated to sports in elementary schools in these countries are between 1 and 2 hours per week, teaching basic movements such as running, jumping, and throwing is a priority, and they face a lack of standard sports infrastructure, especially in deprived areas. In only one respect is the Iranian

primary school physical education curriculum similar to Japan, and that is the emphasis on the importance of moral values such as respect, teamwork, and discipline in sports.

Conclusion:

To improve the state of physical education programs in Iran, fundamental changes need to be made in four main dimensions: educational approach, goal setting, implementation, and evaluation. These changes can help improve the quality of learning, increase student participation, and enhance their social and cognitive skills. For this purpose, it is necessary to use new educational approaches, especially methods based on blended, experiential, and collaborative learning, and to pay attention to social and psychological dimensions in designing programs and evaluations. To upgrade its physical education curriculum, Iran can benefit from the successful experiences of advanced countries while addressing its structural and resource problems in this area. These programs require fundamental revision and reform in various dimensions, including curriculum structure, teaching methods, human resources, infrastructure, and macro-educational policies. Based on the results, it is recommended to increase physical education hours in elementary schools, strengthen cooperation with sports clubs, provide appropriate sports facilities for elementary schools, and integrate sports with other subjects.

مطالعه تطبیقی برنامه درسی تربیت بدنی دوره ابتدایی در کشورهای منتخب

علیرضا زمانی نوکآبادی^{۱*}

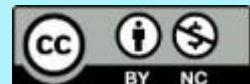
نویسنده مسئول، گروه مدیریت ورزشی، واحد اصفهان (خوراسگان)، دانشگاه آزاد اسلامی، اصفهان، ایران. رایانامه: alirezazamani@iau.ac.ir

اطلاعات مقاله	چکیده
نوع مقاله: مقاله اصیل پژوهشی	هدف از این تحقیق مطالعه تطبیقی برنامه تربیت بدنی در کشورهای منتخب برای دانش‌آموزان دوره ابتدایی بود. این پژوهش از نوع توصیفی است که به شیوه تطبیقی انجام شد و در پارادایم تفسیری قرار می‌گیرد. منابع اصلی گردآوری داده‌ها عبارت از اسناد سیاست‌گذاری ورزشی و آموزشی کشورها (گزارش‌های دولتی، برنامه‌های ملی تربیت بدنی)، مقالات علمی و پژوهش‌های تطبیقی منتشر شده در مجلات معتبر، گزارش‌های سازمان‌های بین‌المللی آموزشی و ورزشی (یونسکو، یونسپ، فدراسیون بین‌المللی ورزش مدارس و ...)، پایگاه‌های اطلاعاتی علمی (Web of Science، Scopus، Google Scholar) و کتب و منابع علمی مرتبط با تربیت بدنی در مدارس ابتدایی بود. از الگوی بردی (۱۹۹۴) و همچنین از تحلیل محتوای قیاسی هیسه و شانون (۲۰۰۵) برای تحلیل داده‌ها استفاده شد. نتایج نشان داد کشورهای مورد مطالعه دارای برنامه‌های جامع تربیت بدنی در مدارس ابتدایی هستند که شامل آموزش مهارت‌های حرکتی، برنامه‌های ورزشی فوق‌برنامه، و ارزیابی‌های مستمر سلامت دانش‌آموزان است. فنلاند و ژاپن بر تلفیق فعالیت‌های فیزیکی با برنامه درسی و ایجاد عادات حرکتی پایدار در دانش‌آموزان تأکید دارند، درحالی‌که آمریکا و کانادا مدل‌های متنوعی برای توسعه ورزش‌های مدرسه‌ای و مشارکت اجتماعی در فعالیت‌های ورزشی ارائه کرده‌اند. فرانسه و استرالیا نیز رویکردی جامع به آموزش سلامت در کنار ورزش اتخاذ کرده‌اند. در مقابل ترکیه و مصر هنوز در حال توسعه و بهبود سیاست‌های ورزشی مدارس هستند. نتایج نشان داد برنامه‌های تربیت بدنی در مدارس ابتدایی ایران نیازمند بازنگری و اصلاحات بنیادین در ساختار برنامه درسی، روش‌های تدریس، منابع انسانی، زیرساخت‌ها و سیاست‌گذاری‌های کلان آموزشی است.
کلیدواژه‌ها: درس تربیت بدنی، مدارس ابتدایی، مطالعه تطبیقی	
تاریخچه مقاله: تاریخ دریافت: ۱۴۰۴/۰۳/۲۱ تاریخ بازنگری: ۱۴۰۴/۰۶/۱۲ تاریخ پذیرش: ۱۴۰۴/۰۶/۲۵ تاریخ انتشار: ۱۴۰۴/۰۷/۱۰	

استناد به این مقاله: زمانی نوکآبادی، علیرضا. (۱۴۰۴). مطالعه تطبیقی برنامه درسی تربیت بدنی دوره ابتدایی در کشورهای منتخب، مطالعات برنامه درسی، ۲۰، (۷۸)، ۱۲۲ - ۹۷. <https://doi.org/10.22034/jcs.2026.539904.2478>

© نویسندگان.

ناشر: انجمن مطالعات برنامه درسی ایران.

مقدمه

تربیت بدنی از دیرباز به عنوان یکی از ارکان اساسی رشد و توسعه فردی و اجتماعی شناخته شده‌اند. نقش این فعالیت‌ها در ارتقای سلامت جسمانی، بهبود عملکرد شناختی و تقویت مهارت‌های اجتماعی به‌ویژه در دوران کودکی، بارها در پژوهش‌های علمی مورد تأکید قرار گرفته است (Alaei et al, 2024). در دوره ابتدایی، که یکی از حساس‌ترین مراحل رشد فیزیکی و روانی کودکان محسوب می‌شود، فعالیت‌های حرکتی نه تنها زمینه‌ساز سلامت جسم و تقویت بنیه بدنی هستند، بلکه موجب رشد مهارت‌های حرکتی، افزایش هماهنگی عصبی-عضلانی و بهبود توانایی‌های شناختی نیز می‌شوند (Zare-ee et al, 2021). افزون بر این، مشارکت در بازی‌های گروهی و برنامه‌های ورزشی، نقش مهمی در ارتقای مهارت‌های اجتماعی، تقویت روحیه همکاری و کاهش اضطراب و استرس در کودکان دارد (Semahati et al., 2025). از این رو، طراحی و اجرای برنامه‌های هدفمند فعالیت‌های ورزشی در مدارس ابتدایی، یکی از راهبردهای کلیدی برای ایجاد جامعه‌ای سالم و پویا به شمار می‌آید (Hudson et al, 2025). با این حال، در دهه‌های اخیر، تغییرات گسترده در سبک زندگی کودکان، به‌ویژه کاهش فرصت‌های حرکتی ناشی از شهرنشینی، محدودیت فضاهای بازی، افزایش زمان استفاده از ابزارهای دیجیتال و تغییر الگوهای تربیتی خانواده‌ها، منجر به کاهش میزان مشارکت کودکان در فعالیت‌های بدنی شده است (Marsigliante et al, 2024). این تغییرات، پیامدهای منفی متعددی از جمله افزایش نرخ چاقی، کاهش ظرفیت‌های جسمانی، ضعف در مهارت‌های حرکتی و افزایش مشکلات روان‌شناختی نظیر اضطراب و افسردگی را به همراه داشته است (Santis et al, 2023). اما مطالعات نشان داده کلاس پویای درس تربیت بدنی مدارس ابتدایی منجر به افزایش سطح فعالیت بدنی روزانه دانش‌آموزان دبستانی شده (Ghaninejad et al., 2024) و تأثیرات قابل توجهی بر آمادگی جسمانی آنان دارد (Pelems et al., 2024). برنامه‌های ورزشی در مدارس ابتدایی، هرچند به صورت رسمی در چارچوب نظام آموزشی تعریف شده، اما در عمل با چالش‌ها و کمبودهای فراوانی مواجه است (Vahdani, et al. 2025). از جمله این چالش‌ها زیرساخت‌های محدود، تعداد ناکافی معلمان تربیت بدنی واجد شرایط در مدارس دولتی و فقدان همکاری سیستماتیک بین مدارس و باشگاه‌های ورزشی ذکر شده است (Ma'mun et al, 2025).

مطالعات مختلفی در این حوزه انجام شده است. نتایج Nugraheni & Isawa (2025) در مطالعه تطبیقی مدارس ابتدایی ژاپن و اندونزی نشان داد مدیریت مدرسه نقش حیاتی در حفظ اجرای آموزش فراگیر دارند. در هر دو کشور، مدیران مدارس از دانش خود در مورد سیاست‌های آموزش فراگیر، آموزش نیازهای ویژه، پشتیبانی آموزش معلمان و مدیریت مدرسه برای تضمین اثربخشی اجرا استفاده می‌کنند. Jamshidi Eini et al. (2021) در مطالعه تطبیقی ورزش مدارس کشورهای فنلاند، دانمارک، آلمان، بریتانیا و ایالات متحده آمریکا و ایران نشان دادند از لحاظ نوع برنامه‌ریزی درسی و میزان انعطاف برنامه، کشورهای ایالات متحده آمریکا، آلمان، فنلاند، دانمارک و بریتانیا، چون به صورت غیرمتمرکز اداره می‌شوند، نظام آموزش ملی وجود ندارد. در بریتانیا، مقامات مرکزی سطوح بالای مدیریت، چهارچوب و ویژگی‌های محتوای برنامه درسی اجباری و حداقل محتوایی که باید تدریس شود، تعیین می‌کنند. مقامات محلی آموزشی و معلمان، برنامه‌های درسی تفصیلی را تنظیم می‌نمایند. در ضمن، مدارس می‌توانند درباره زمان آموزش و تقسیم‌بندی برنامه درسی تصمیم‌گیری کنند. از نظر محتوای تدریسی، مدارس برخی از کشورها همچون دانمارک، آلمان و ایالت متحده از استقلال عمل برخوردارند. در انگلستان، ولز و ایرلند شمالی محتوای مشترک بود و مدارس استقلال ندارند اما در اسکاتلند محتوای معرفی نشده و در عوض مدارس دارای استقلال هستند. مطالعه Hashemi et al, (2021) در مقایسه برنامه درسی تربیت

بدنی ایران با کشورهای منتخب (ژاپن، امریکا، استرالیا و آلمان) نشان داد مهم ترین اهداف درس تربیت بدنی شامل ارتقای سلامت، رشد و توسعه مهارت های حرکتی و ایجاد سبک زندگی فعال است. مهم ترین محتوای درس تربیت بدنی، آموزش مهارت های فردی و اجتماعی، مباحث دانشی و آموزش ورزشی بود. همچنین آزمون های آمادگی جسمانی، آزمون های مهارت های ورزشی، آزمون های کتبی و شفاهی و پروژه های تحقیقاتی رایج ترین روش های ارزیابی بودند. از سویی، تجهیزات ورزشی کشورهای منتخب استاندارد بوده و از نظر تعداد و کیفیت با ایران متفاوت بودند. Hergüner, et al. (2016) در بررسی تطبیقی تربیت بدنی مدارس ابتدایی ترکیه و کوزوو نشان داد برنامه های مربوط به تربیت بدنی و ورزش در مدارس ابتدایی ترکیه گسترده تر، چندگزینه ای و انعطاف پذیرتر هستند. با این حال، برنامه ها در کوزوو به عنوان برنامه هایی باز، منظم، واضح و با میزان انعطاف پذیری کم شناخته شدند. در حالی که در محتوای برنامه های ترکیه، دستاوردهای حوزه های شناختی و عاطفی سهم بیشتری داشتند، می توان گفت که دستاوردهای حوزه حرکتی در کوزوو متراکم تر هستند. واقعیت دیگر این است که ساعات کلاسی تربیت بدنی و ورزش به طور نسبی کمتر از سایر دروس است. در نتیجه با توجه به این که این برنامه در ترکیه شامل گزینه های بیشتری است و انعطاف پذیری بیشتری دارد، مزایایی در ایجاد راه حل هایی در رابطه با فرصت های تربیت بدنی و استفاده از مواد ارائه می دهد اما ناکارآمدی ساعات کلاسی به عنوان یک نقطه ضعف به نظر می رسد. از سوی دیگر، دستاوردهای حرکتی به دلیل یکسان نبودن فرصت های تربیت بدنی در همه مدارس محدود است. از طرفی نبود الگوهای بومی و استانداردهای مشخص برای برنامه ریزی تربیت بدنی در مدارس، کمبود زیرساخت های مناسب، محدودیت های منابع انسانی متخصص و نگرش سنتی به درس تربیت بدنی، از جمله چالش های اساسی در این حوزه به شمار می روند.

بررسی انجام گرفته بر روی مطالعات داخلی نشان می دهد تاکنون مطالعه مشابهی بر روی درس تربیت بدنی دوره ابتدایی مدارس انجام نشده و برخی مطالعات این حوزه فقط بر یک جنبه مثلا ارزشیابی (Ershadi et al, 2022)، اثربخشی روش تدریس تربیت بدنی (Naderi, et al, 2020) یا آینده نگری در ورزش دبستانی (Rohie et al, 2024) انجام شده است. برخی مطالعات هم به مطالعه تطبیقی ورزش مدارس پرداخته اند و فقط در مورد نوع برنامه درسی مطالعه کرده اند (Jamshidi Eini, et al, 2021). همچنین در مطالعات انجام گرفته در خارج از کشور، هیچ مطالعه ای از برنامه درسی ایران استفاده نکرده است و مطالعات تطبیقی انجام گرفته معمولاً بر یک موقعیت جغرافیایی متمرکز است (Zolghadri, et al, 2019). این مطالعه با یک نگاه کل گرایانه بر روی چهار مولفه اصلی برنامه درسی (رویکرد، هدف، اجرا و ارزشیابی) و انتخاب کشورهای منتخب پیشرو و موفق از سراسر جهان سعی دارد این خلا پژوهشی را تا حدودی برطرف نماید.

مطالعه تطبیقی نظام های آموزشی موفق در برنامه درسی تربیت بدنی دانش آموزان ابتدایی می تواند راهگشای توسعه مدل های بومی برای ایران باشد. بررسی تجارب کشورهای منتخب، به ویژه کشورهایی که پیشرو هستند، می تواند به شناسایی راهکارهای عملی در زمینه سیاست گذاری، طراحی برنامه های ورزشی، تأمین زیرساخت ها و اجرای مدل های کارآمد کمک کند (Zolghadri, et al, 2019). مطالعات تطبیقی در علوم تربیتی و ورزشی، این امکان را فراهم می آورد که نقاط قوت و ضعف برنامه های موجود در سایر کشورها شناسایی شده و با بومی سازی اصول موفق، الگوهای کارآمدی متناسب با نیازهای آموزشی و فرهنگی ایران طراحی شود. بر این اساس، پژوهش حاضر با هدف بررسی تطبیقی برنامه های تربیت بدنی در برخی از کشورهای منتخب تلاش دارد تا به یکی از نیازهای مهم نظام آموزشی کشور پاسخ دهد.

روش پژوهش

این پژوهش از نوع توصیفی است که به شیوه تطبیقی انجام شد و در پارادایم تفسیری قرار می‌گیرد. پژوهش‌های توصیفی به دنبال شناخت و تحلیل وضعیت موجود یک پدیده هستند و در مطالعات تطبیقی، این شناخت در قالب مقایسه نظام‌مند بین چندین واحد مطالعه (مانند کشورها یا نظام‌های آموزشی) انجام می‌شود. پارادایم تفسیری، که بنیان این پژوهش را شکل می‌دهد، بر این اصل استوار است که واقعیت‌های اجتماعی توسط کنشگران و با توجه به زمینه‌های فرهنگی، اجتماعی و تاریخی آن‌ها ساخته می‌شوند. در این رویکرد، پژوهشگر تلاش می‌کند تا از طریق تحلیل عمیق داده‌ها، به درکی جامع از پدیده مورد بررسی دست یابد. بنابراین، انتخاب یک روش علمی که بتواند تحلیل تطبیقی را به‌طور دقیق و عمیق انجام دهد، ضروری به نظر می‌رسد.

در نخستین گام، کشورهای مورد مطالعه با در نظر گرفتن معیارهایی همچون شباهت‌های فرهنگی، اجتماعی و اقتصادی، سیاست‌های ورزشی در مدارس، و دستاوردهای آن‌ها در حوزه تربیت بدنی انتخاب شدند. برای انتخاب نمونه، روش نمونه‌گیری هدفمند مورد استفاده قرار گرفت. این روش به دلیل تمرکز بر کشورهایی که دارای ویژگی‌های خاص مورد نظر پژوهش هستند، مناسب‌ترین گزینه برای تحقیق تطبیقی محسوب می‌شود. در فرآیند نمونه‌گیری سه مرحله شناسایی اولیه (کشورهای بالقوه با استفاده از مطالعات پیشین، گزارش‌های سازمان‌های بین‌المللی آموزشی و ورزشی به همراه شناسایی معیارهای ورود به تحقیق)، انتخاب هدفمند (از بین کشورهای شناسایی شده، نه کشور که بیشترین انطباق را با معیارهای پژوهش داشتند، انتخاب شدند) و تأیید نهایی (دسترسی به داده‌های مربوط به سیاست‌های ورزشی این کشورها بررسی شد تا اطمینان حاصل شود که منابع کافی برای تحلیل تطبیقی وجود دارد) انجام شد. نه کشور از پنج قاره جهان انتخاب شدند که نمایانگر تنوع نظام‌های آموزشی، سیاست‌های ورزشی و ساختارهای فرهنگی-اجتماعی هستند. این کشورها عبارتند از:

۱. فنلاند (اروپا) - به‌عنوان یکی از پیشگامان جهانی در آموزش و تربیت بدنی در مدارس در جهان.
۲. فرانسه (اروپا) - دارای برنامه‌های جامع اروپایی در زمینه ورزش مدارس و آموزش سلامت.
۳. استرالیا (اقیانوسیه) - با ساختار آموزشی پیشرفته و تمرکز بالا بر فعالیت‌های بدنی دانش‌آموزان در مدارس ابتدایی.
۴. ژاپن (آسیا) - با سیستم آموزشی منسجم که ورزش و تربیت بدنی را جزئی از آموزش رسمی می‌داند.
۵. ترکیه (آسیا) - کشوری آسیایی-اروپایی که با سیاست‌های ترکیبی تلاش کرده برنامه‌های ورزشی را تقویت کند و در سال‌های اخیر سعی در ارتقاء تربیت بدنی در مدارس همراه با اروپا دارد.
۶. چین (آسیا) - یکی از کشورهای موفق در تلفیق آموزش تربیت بدنی و سلامت دانش‌آموزان در قاره آسیا و دارای بیشترین تعداد دانش‌آموز در جهان.
۷. مصر (آفریقا) - نمونه‌ای از یک کشور در حال توسعه در آموزش و پرورش قاره آفریقا که سیاست‌های تربیت بدنی آن در حال بهبود است.
۸. ایالات متحده آمریکا (ایالت کالیفرنیا) - با برنامه‌های متنوع و حمایت‌های گسترده از ورزش مدارس و به‌عنوان یک بخشی از نظام ایالات متحده آمریکا در یک حکمرانی ایالتی.
۹. کانادا (آمریکای شمالی) - دارای الگوهای موفق در آموزش تلفیقی ورزش و سلامت در حوزه مدارس و به ویژه مدارس ابتدایی.

از الگوی بردی^۱ (۱۹۹۴) که یکی از معتبرترین روش‌ها در مطالعات تطبیقی است استفاده شد. الگوی بردی یک روش ساختاریافته برای تحلیل تطبیقی است که در چهار مرحله اساسی توصیف^۲، تفسیر^۳، مجاورت^۴ و مقایسه^۵ انجام می‌شود (Brady et al, 2006). در مرحله توصیف، داده‌های مرتبط با کشورهای منتخب جمع‌آوری شده و به‌طور دقیق ثبت می‌شوند. در مرحله تفسیر، این داده‌ها در بستر فرهنگی و اجتماعی هر کشور تحلیل و معناگذاری می‌شوند. سپس در مرحله مجاورت، اطلاعات کشورها در کنار یکدیگر قرار گرفته تا شباهت‌ها و تفاوت‌ها نمایان شود. در نهایت، در مرحله مقایسه، یافته‌ها به‌صورت نظام‌مند تحلیل شده و الگوی پیشنهادی پژوهش تدوین می‌شود. این روش با فراهم کردن یک ساختار منظم برای مقایسه، امکان تحلیل عمیق‌تری از نظام‌های آموزشی و برنامه‌های تربیت‌بدنی را مهیا می‌کند.

علاوه بر این، به‌منظور تحلیل داده‌ها و همچنین تحقق اهداف اختصاصی پژوهش، از تحلیل محتوا^۶ استفاده شد. تحلیل محتوا، یکی از روش‌های رایج در پژوهش‌های کیفی، به بررسی داده‌های متنی، اسناد، گزارش‌های سیاستی مرتبط و به‌طور کلی داده‌های کیفی می‌پردازد تا مضامین و الگوهای معنادار در آن‌ها شناسایی شود. در این پژوهش، از تحلیل محتوای قیاسی^۷ (Hsieh & Shannon, 2005) استفاده شد که در آن، چارچوب‌های نظری و مدل‌های پیشین به‌عنوان مبنایی برای تحلیل داده‌ها به کار گرفته می‌شوند و داده‌های گردآوری‌شده در قالب این چارچوب‌ها دسته‌بندی و تفسیر می‌گردند. این روش امکان کدگذاری هدفمند داده‌ها بر اساس چارچوب‌های نظری موجود را فراهم آورده است. منابع اصلی گردآوری داده‌ها در این مرحله عبارت از اسناد سیاست‌گذاری ورزشی و آموزشی کشورها (گزارش‌های دولتی، برنامه‌های ملی تربیت‌بدنی)، مقالات علمی و پژوهش‌های تطبیقی منتشر شده در مجلات معتبر، گزارش‌های سازمان‌های بین‌المللی آموزشی و ورزشی (یونسکو، یونسپ، فدراسیون بین‌المللی ورزش مدارس و ...)، پایگاه‌های اطلاعاتی علمی (Web of Science، Google Scholar) و کتب و منابع علمی مرتبط با آموزش تربیت‌بدنی در مدارس بود (جدول ۱).

جدول ۱: مقالات استفاده شده در تحقیق

ردیف	عنوان	سال	نویسندگان	نام کشور
۱	The Impact of an Integrated Physical Education Curriculum on Enhancing Learning Outcomes in Elementary Students.	2024	Alaei, R., Ghasempour Moghaddam, H., & Shah Abadi	ایران
۲	A Comparative Study of Extracurricular Activities in Education Systems of Iran, Finland and Malaysia.	2025	Alipour, F., Hejazi, A., & Ramazani Khanvani, M.	ایران، فنلاند
۳	The attention of the National Curriculum Document of the Islamic Republic of Iran to assessment in physical education.	2022	Ershad, T., Safania, A., Frahani, A. & Nikbakhsh, R.	ایران
۴	A comparative study of physical education curriculum in Iranian high schools with selected countries (USA, Germany, Australia, Japan). Journal	2021	Hashemi, S. H., Khatibi, A., Hojabrnia, Z., & Alam, S.	ایران، استرالیا، ژاپن
۵	The Comparison of Physical Education and Sports Lessons Applied in Education Systems of Turkey and Kosovo	2016	Hergüner, G., Önal, A., Berisha, M., Yaman, M. S.	ترکیه

1. Brady
2. Description
3. Interpretation
4. Juxtaposition
5. Comparison
6. Content Analysis
7. Directed Content Analysis

ردیف	عنوان	سال	نویسندگان	نام کشور
۶	A comparative study of school sports in Finland, Denmark, Germany, the United Kingdom, the United States and Iran	2021	Jamshidi Eini, S., Razavi, S. M. H., & Doosti, M.	ایران، فنلاند، امریکا
۷	Physical education and school sport in emerging nations: a comparison of Indonesia and Türkiye.	2025	Ma'mun, A., Tinaz, C., Anira, A., Syarifatunnisa, S., Hertem, Ö.O., Mahendra, A. & Juliantine T.	ترکیه
۸	A Comparative Study of the Approaches to Selecting and Recruitment of Physical Education and Sports Teachers in Iran with Those in the USA, England, Japan and Malaysia	2022	Mehrpour, A., Honari, H., & Kargar, G. A.	ایران، امریکا، ژاپن
۹	Presentation the Model of strategies for improving the effectiveness of Sports teaching methods in primary schools in Iran with a grounded theory approach.	2020	Naderi, S., Bahrami, S. & esmaeeli, M.	ایران
۱۰	A Small-Scale Comparative Study Inclusive Elementary School in Japan and Indonesia	2025	Nugraheni, K., & Isawa, S.	ژاپن
۱۱	Physical Activity Levels During Physical Education Classes and Their Impact on Physical Fitness in 10-Year-Old School Children: A Comparative Study	2024	Pelemiš, V., Pavlović, S., Mitrović, N., Nikolić, I., Stević, D., & Trajković, N.	امریکا، کانادا، مصر، چین
۱۲	A Comparative Study on the Current Situation of Physical Education Curriculum Reform in preliminary Schools in China and South Korea	2019	Ding, F.	چین
۱۳	A Comparative Study of Preliminary School Physical Education in China and the United States in an International Perspective	2023	Liu, X.	چین و امریکا
۱۴	Universality and Uniqueness of Students' Situational Interest in Physical Education: A Comparative Study.	2019	Roure, C., Lentillon-Kaestner, V., Méard, J., & Pasco, D.	فرانسه
۱۵	A comparative analysis of movement and physical activity in early childhood teacher education policy in five Nordic countries.	2024	Christiansen, L.B., Ekberg, J-E., Soini, A., Larsen, R., Kristjánsdóttir, G., Froberg, K.	فنلاند
۱۶	Educational system in Egypt and Jordan: A comparative study	2016	Abu-Ali, M. Z., ASAAD, B., Abu-Qataam, M.	مصر
۱۷	Areas and educational requirements of the Education Transformation Document of the Islamic Republic of Iran.	2023	Hajibabaei, H., Mirazimi, H., & Masouri, E.	ایران
۱۸	Understanding the Most Significant Challenges to Execution of the Document of Fundamental Transformation in the Education System of Iran; a Focus on Its Main Subsystems	2020	Ghajari, N., Mazidi, M., & Shamshiri, B.	ایران
۱۹	The Australian Curriculum and its conceptual bases: a critical analysis	2019	Scarino, A.	استرالیا
۲۰	Examining and Explaining the Implementation Barriers of the Fundamental Transformation Document in the Education System.	2024	Eskandari, A., Abbaszade Sohroon, Y., Yarmohamadzade, P.	ایران
۲۱	Differences and similarities in curriculum and assessment in physical education in eastern Europe states	2015	Mihaela, I. T., Jjulian A. D.	فرانسه، فنلاند
۲۲	Analysis of Trends in Education for Canada	2022	Shao, S	کانادا

برای جمع‌آوری داده‌های مرتبط با برنامه‌های تربیت‌بدنی در کشورهای منتخب، از تحلیل اسناد و گزارش‌های سیاستی استفاده شده است. این داده‌ها عمدتاً از منابع مکتوب، پایگاه‌های اطلاعاتی، و اسناد سیاست‌گذاری آموزشی و ورزشی استخراج شده‌اند. در تحلیل محتوای قیاسی از چک‌لیست ارزیابی محتوای اسناد (برای بررسی میزان پوشش موضوعات کلیدی مانند اهداف آموزشی، سیاست‌های سلامت و تربیت‌بدنی، نقش مدارس در فعالیت‌های ورزشی و روش‌های اجرایی برنامه‌ها)، فرم کدگذاری داده‌ها برای دسته‌بندی اطلاعات استخراج شده در چارچوب مشخص شده (مثلاً ساختار آموزشی، نوع فعالیت‌های تربیت‌بدنی مدارس، میزان حمایت دولتی از تربیت‌بدنی دانش‌آموزی) استفاده شد. جهت ممیزی پژوهش از روش‌های مختلفی استفاده شد. از دو الگوی شناخته‌شده یعنی الگوی بردی برای تحلیل تطبیقی و الگوی نه‌گانه کلاین برای تحلیل عناصر برنامه‌های درسی استفاده شد که این چارچوب‌ها به دلیل پشتوانه علمی قوی و آزموده‌شده بودن در پژوهش‌های مشابه، به اعتبار یافته‌ها کمک می‌کنند. برای اطمینان از دقت و صحت داده‌ها و یافته‌ها، ابزارها و نتایج تحقیق به متخصصان حوزه تربیت‌بدنی و آموزش ارائه و بازبینی شد. بازخوردهای این کارشناسان در مراحل مختلف تحقیق اعمال شد تا اطمینان حاصل شود که یافته‌ها معتبر و دقیق هستند. برای افزایش اعتمادپذیری، از روش‌های مثلث‌سازی استفاده شد. این روش شامل جمع‌آوری داده‌ها از منابع مختلف (اسناد مکتوب، منابع آنلاین و گزارش‌ها)، استفاده از چندین ابزار تحلیل (چک‌لیست محتوا، جداول تطبیقی و تحلیل محتوای کیفی) و بررسی داده‌ها از زوایای مختلف است. همچنین تمام مراحل تحقیق، از جمع‌آوری داده‌ها تا تحلیل و ارائه یافته‌ها، به صورت دقیق مستند شده است. این مستندسازی امکان بازبینی فرآیندها و تکرار تحقیق توسط دیگر پژوهشگران را فراهم می‌کند.

یافته‌ها

این پژوهش یک مطالعه کیفی با روش تحلیل تطبیقی و مبتنی بر تجزیه و تحلیل مقایسه‌ای اسناد است (Azimi, and Mehrmohammadi, 2021). ابتدا برنامه درسی تربیت‌بدنی در مدارس ابتدایی کشورهای مختلف بر اساس چهار بعد اصلی شامل رویکرد، هدف، اجرا و ارزشیابی مورد بررسی قرار گرفت. در جدول ۲، برنامه درسی تربیت‌بدنی دوره ابتدایی در کشورهای منتخب از بُعد رویکرد به صورت تطبیقی بررسی شده است. رویکرد آموزش در برنامه درسی تربیت‌بدنی یکی از مهم‌ترین عوامل تأثیرگذار بر کیفیت یادگیری، میزان مشارکت کودکان و دستیابی به اهداف سلامت و توسعه مهارت‌های حرکتی و اجتماعی محسوب می‌شود. مقایسه تطبیقی نشان می‌دهد رویکرد آموزش در برنامه درسی تربیت‌بدنی در کشورهای فنلاند، کانادا، استرالیا و ایالات متحده مبتنی بر مهارت‌های حرکتی، بر یادگیری از طریق تجربه عملی، ترکیب درس تربیت‌بدنی با سایر دروس جهت توسعه مهارت‌های بدنی و شناختی، تجارب گروهی و رقابت‌های سالم و تطبیق درس با نیازهای دانش‌آموزان تأکید است. در مقابل، کشورهایمانند چین، مصر و ایران بیشتر بر ابعاد انتقال مهارت‌های حرکتی اولیه، آموزش آمادگی جسمانی و ارائه درس تربیت‌بدنی به صورت تئوری تأکید دارند.

جدول ۲: مقایسه برنامه درسی تربیت‌بدنی دوره دبستان در کشورهای منتخب و ایران بر اساس رویکرد

کشور	رویکرد آموزشی	توضیحات
فنلاند	اکتشافی	در برنامه درسی تربیت‌بدنی مدارس فنلاند، تأکید بر یادگیری از طریق تجربه عملی، بازی‌های حرکتی و تعاملات گروهی است. معلمان نقش تسهیل‌کننده دارند و دانش‌آموزان فرصت کشف مهارت‌های حرکتی را به صورت آزادانه در محیط‌های طبیعی و کلاسی دارند (Christiansen, et al., 2024).

کشور	رویکرد آموزشی	توضیحات
فرانسه	تلفیقی و مهارت محور	برنامه درسی تربیت بدنی شامل تمرینات حرکتی، استقامت بدنی و هماهنگی عضلانی است. فعالیت های ورزشی با سایر دروس ترکیب شده و از روش های چندبخشی برای توسعه مهارت های بدنی و شناختی استفاده می شود (Roure, et al., 2019).
استرالیا	تطبیقی	دانش آموزان در نقش های مختلف (بازیکن، داور، مربی) فعالیت می کنند. آموزش به صورت عملی و مشارکتی انجام می شود و یادگیری از طریق تجربه های گروهی و رقابت های سالم تقویت می شود (Scarino, 2019).
ژاپن	ساختاریافته مبتنی بر نظم و ارزش های فرهنگی	دروس تربیت بدنی بر اساس ترکیب ورزش های سنتی و مدرن طراحی شده اند. تأکید زیادی بر انضباط، هماهنگی تیمی و یادگیری اصول اخلاقی ورزش وجود دارد. ورزش های رزمی مانند کاندو و سومو در کنار تمرینات مدرن تدریس می شوند (Nugraheni & Isawa, 2025).
ترکیه	ترکیبی (سنتی و مدرن)	ترکیب روش های آموزش کلاسیک با تمرینات مدرن. برنامه درسی شامل توسعه مهارت های اجتماعی از طریق ورزش های گروهی و مسابقات مدرسه ای است. توجه به آموزش ارزش های اخلاقی در ورزش بخشی از این رویکرد است (Hergüner, et al., 2016).
چین	دستوری و استانداردهای سازی شده	برنامه درسی مبتنی بر رعایت استانداردهای ملی است. آموزش مهارت های حرکتی و آمادگی جسمانی به صورت دقیق و کنترل شده انجام می شود. تأکید بر استقامت بدنی و هماهنگی تیمی در ورزش های جمعی (مانند ژیمناستیک و دوومیدانی) وجود دارد (Pelemiš, et al., 2024).
مصر	معلم محور و تئوری محور	دروس تربیت بدنی بیشتر به صورت تئوری ارائه می شود و مشارکت فعال دانش آموزان محدود است. کمبود امکانات ورزشی باعث شده که یادگیری مهارت های حرکتی عمدتاً در قالب توضیح شفاهی انجام شود (Abu-Ali, et al., 2016).
ایالات متحده آمریکا	چندبعدی و مبتنی بر تجربه عملی	برنامه درسی انعطاف پذیر است و شامل آموزش از طریق بازی، ورزش های گروهی، رقابت های مدرسه ای و پروژه های گروهی می شود. تأکید زیادی بر مشارکت همه دانش آموزان و تطبیق روش ها با نیازهای مختلف یادگیرندگان وجود دارد (Mehrpour, et al., 2022).
کانادا	متناسب با اقلیم و فرهنگ های مختلف	برنامه درسی شامل مهارت های حرکتی پایه، سلامت عمومی، تعاملات اجتماعی و آگاهی از محیط زیست است. فعالیت ها به گونه ای طراحی شده اند که کودکان بتوانند در شرایط مختلف اقلیمی و فرهنگی شرکت کنند (Shao, 2022).
ایران	سنتی و معلم محور	در برنامه درسی تربیت بدنی ایران، آموزش بر انتقال مهارت های حرکتی اولیه متمرکز است. معلمان نقش اصلی را در تدریس دارند و دانش آموزان مشارکت محدودی در فرآیند یادگیری دارند. عدم انعطاف در روش های آموزشی و نبود ادغام با سایر دروس، چالش اصلی این نظام است (Ershadi, et al., 2022; Naderi, et al., 2020).

در جدول ۳، برنامه درسی تربیت بدنی دوره ابتدایی از بُعد هدف بررسی شده است. هدف گذاری در برنامه درسی تربیت بدنی مدارس ابتدایی، مبنای طراحی، اجرا و ارزشیابی تربیت بدنی را تشکیل می دهد. مقایسه تطبیقی اهداف برنامه های درسی تربیت بدنی در کشورهای فنلاند، کانادا، استرالیا، ژاپن و ایالات متحده نشان می دهد بر توسعه سبک زندگی سالم از طریق ایجاد عادات حرکتی پایدار از سنین پایین، آموزش و تقویت مهارت های حرکتی و بدنی و همچنین اجتماعی و ذهنی است. از طرفی اهداف درس تربیت بدنی در سایر کشورها تقویت مهارت های حرکتی پایه، تمرکز اصلی بر آمادگی جسمانی، و بهبود وضعیت جسمانی دانش آموزان است.

جدول ۳. مقایسه برنامه درسی تربیت‌بدنی دوره دبستان در کشورهای منتخب و ایران بر اساس هدف

کشور	هدف برنامه درسی تربیت‌بدنی	توضیحات
فنلاند	پرورش سبک زندگی فعال و مشارکت پایدار در ورزش	تمرکز اصلی بر توسعه سبک زندگی سالم از طریق ایجاد عادات حرکتی پایدار از سنین پایین. تأکید بر مشارکت همگانی و لذت بردن از فعالیت‌های بدنی، نه رقابت (Christiansen, et al. 2024).
فرانسه	افزایش مهارت‌های حرکتی و تلفیق ورزش با آموزش	آموزش مهارت‌های حرکتی پایه، افزایش توانایی جسمانی و ترکیب ورزش با مفاهیم آموزشی برای بهبود درک و عملکرد شناختی کودکان (Mihaela & Jjulian, 2015).
استرالیا	ایجاد انگیزه برای ورزش مادام‌العمر و توسعه ارزش‌های اجتماعی	تقویت توانایی‌های جسمانی، ایجاد انگیزه برای فعالیت‌های بدنی در طول زندگی و آموزش ارزش‌های ورزشی از جمله احترام، همکاری و مسئولیت‌پذیری (Hashemi, et al., 2021).
ژاپن	تربیت شهروندانی منضبط، سالم و مسئول از طریق ورزش	تأکید زیاد بر نظم، احترام، تقویت روحیه گروهی و آموزش مهارت‌های زندگی از طریق ورزش‌های سنتی و مدرن. ورزش بخشی از تربیت اجتماعی و فرهنگی دانش‌آموزان است (Mehrpour, et al., 2025).
ترکیه	تقویت هویت ملی از طریق ورزش و توسعه مهارت‌های حرکتی	برنامه تربیت‌بدنی مدارس با هدف توسعه مهارت‌های حرکتی و تقویت هویت ملی طراحی شده است. ورزش ابزاری برای تقویت انسجام اجتماعی و ترویج ارزش‌های ملی محسوب می‌شود (Ma'mun, et al., 2025).
چین	افزایش استقامت بدنی و هماهنگی در فعالیت‌های گروهی	توجه ویژه به افزایش قدرت بدنی و استقامت دانش‌آموزان. هدف اصلی، تربیت دانش‌آموزانی قوی و مقاوم از نظر جسمانی، با تأکید بر ورزش‌های گروهی و هماهنگی بدنی است (Pelemiš, et al., 2024).
مصر	افزایش آمادگی جسمانی و سلامت عمومی	تأکید اصلی بر آمادگی جسمانی و تقویت سلامت عمومی دانش‌آموزان، اما با تمرکز کمتر بر مهارت‌های اجتماعی یا رویکردهای آموزشی نوین. ورزش عمدتاً ابزاری برای بهبود وضعیت بدنی دانش‌آموزان در نظر گرفته می‌شود (Pelemiš, et al., 2024).
ایالات متحده آمریکا	ایجاد تعادل بین مهارت‌های بدنی، اجتماعی و ذهنی از طریق ورزش	تمرکز بر تنوع فعالیت‌های ورزشی برای افزایش علاقه دانش‌آموزان، همراه با آموزش مهارت‌های حرکتی، اجتماعی و ذهنی از طریق ورزش. هدف اصلی، پرورش دانش‌آموزانی سالم، فعال و آگاه نسبت به اهمیت ورزش در زندگی است (Pelemiš, et al., 2024).
کانادا	ترکیب سلامت جسمانی، روانی و اجتماعی در آموزش تربیت‌بدنی	برنامه تربیت‌بدنی به‌گونه‌ای طراحی شده که علاوه بر مهارت‌های جسمانی، بر افزایش آگاهی نسبت به سلامت روان و مشارکت در فعالیت‌های ورزشی جمعی نیز تأکید شود (Pelemiš, et al., 2024).
ایران	تمرکز بر آموزش مهارت‌های پایه و افزایش آمادگی جسمانی	هدف اصلی، آموزش مهارت‌های حرکتی اولیه و بهبود وضعیت جسمانی دانش‌آموزان است. برنامه‌های ورزشی عمدتاً بر مهارت‌های پایه و افزایش آمادگی جسمانی متمرکز هستند، بدون آنکه توجه خاصی به مهارت‌های اجتماعی یا توسعه انگیزه برای فعالیت‌های بدنی در طول زندگی شود (Hashemi, et al., 2021).

در جدول ۴، نحوه اجرای برنامه درسی تربیت‌بدنی دوره ابتدایی نشان می‌دهد. کشورهای فنلاند، کانادا، استرالیا، ژاپن و ایالات متحده، برنامه‌های انعطاف‌پذیر، ترکیبی، ساختاریافته، متنوع، متناسب با نیازهای فردی و فرهنگی، همراه با مشارکت بالای دانش‌آموزان و بهره‌گیری از معلمان متخصص را اجرا می‌کنند و به ترکیب آموزش نظری و عملی، ادغام ورزش با سایر دروس و استفاده از فناوری‌های آموزشی توجه دارند. در مقابل، اجرای درس تربیت‌بدنی دبستان در

کشورهای چین، مصر و ایران، همچنان مبتنی بر ساختارهای استاندارد و سخت‌گیرانه، عدم انعطاف، تأکید بر مسابقات مدرسه‌ای و ورزش‌های گروهی است.

جدول ۴. مقایسه برنامه درسی تربیت‌بدنی دوره دبستان در کشورهای منتخب و ایران بر اساس اجرا

کشور	نحوه اجرای برنامه درسی تربیت‌بدنی	توضیحات
فنلاند	برنامه مبتنی بر فعالیت‌های آزاد و هدایت‌شده توسط معلم متخصص	برنامه درسی انعطاف‌پذیر، ترکیب آموزش نظری و عملی، تأکید بر فعالیت‌های در فضای باز و ورزش‌های غیررقابتی. استفاده از معلمان متخصص و ارزیابی فردی پیشرفت دانش‌آموزان (Alipour et al., 2025).
فرانسه	آموزش ورزشی تلفیقی با سایر دروس و استفاده از مربیان متخصص	ادغام فعالیت‌های ورزشی با سایر دروس، بهره‌گیری از مربیان حرفه‌ای تربیت‌بدنی در کنار معلمان معمولی. استفاده از ابزارهای مدرن برای آموزش مهارت‌های ورزشی (Mihaela, & Jjulian, 2015).
استرالیا	مدل اجرای یادگیری مشارکتی از طریق تجربه و نقش‌آفرینی	اجرای برنامه‌ها در قالب فعالیت‌های گروهی و نقش‌آفرینی دانش‌آموزان (مانند بازیکن، داور، مربی). تمرکز بر مهارت‌آموزی در محیط‌های واقعی مانند مسابقات مدرسه‌ای (Scarino, 2019).
ژاپن	اجرای ترکیبی از ورزش‌های سنتی و مدرن تحت نظارت دقیق معلمان	نظام سخت‌گیرانه با تمرینات ساختاریافته. تأکید بر رعایت نظم، هماهنگی تیمی و آمادگی جسمانی. ورزش‌های سنتی مانند کاندو و سومو در کنار ورزش‌های مدرن تدریس می‌شوند (Nugraheni, & Isawa, 2025).
ترکیه	مدل آموزش ترکیبی با تأکید بر ورزش‌های تیمی و مسابقات مدرسه‌ای	ترکیب تمرینات مهارتی با روش‌های آموزشی سنتی. تأکید بر مسابقات مدرسه‌ای و ورزش‌های تیمی و مسابقات مدرسه‌ای برای افزایش مهارت‌های اجتماعی. نقش‌آفرینی دولت در توسعه زیرساخت‌های ورزشی (Ma'mun, et., 2025).
چین	اجرای استانداردشده با نظارت سخت‌گیرانه بر تمرینات بدنی	تمرکز بالا بر ورزش‌های گروهی مانند بسکتبال، ژیمناستیک و دوومیدانی. برنامه درسی کاملاً استانداردشده است و اجرای تمرینات بدنی در چارچوب دستورالعمل‌های دولتی انجام می‌شود (Ding, et al., 2019).
مصر	برنامه مبتنی بر آموزش نظری و کمبود اجرای عملی	کمبود منابع و مربیان متخصص، اجرای برنامه‌های ورزشی بیشتر به صورت تئوری انجام می‌شود. ساعات ورزش محدود است و مدارس امکانات ورزشی مناسبی ندارند (Abu-Ali, et al., 2016).
ایالات متحده آمریکا	اجرای ترکیبی از مسابقات ورزشی و فعالیت‌های تمرینی تحت نظارت مربیان متخصص	تأکید بر تنوع برنامه‌های ورزشی، تمرینات عملی، مسابقات مدرسه‌ای و اجرای پروژه‌های گروهی. مربیان حرفه‌ای در کنار معلمان آموزش‌دیده، مسئولیت اجرای برنامه‌ها را بر عهده دارند (Jamshidi Eini, et al., 2021).
کانادا	مدل اجرای تطبیقی با شرایط محیطی و فرهنگی مناطق مختلف	اجرای برنامه‌های ورزشی بر اساس نیازهای اقلیمی و فرهنگی هر منطقه. مدارس از معلمان حرفه‌ای و تجهیزات پیشرفته برای بهبود کیفیت آموزش استفاده می‌کنند (Shao, 2022).
ایران	برنامه‌ای سنتی، یکنواخت و معلم‌محور با کمبود معلمان متخصص	برنامه‌های ورزشی به صورت استاندارد و یکنواخت در سراسر کشور اجرا می‌شوند. تمرکز بر فعالیت‌های پایه مانند دو، ژیمناستیک و بازی‌های گروه، کمبود مربیان متخصص و کاهش ساعات درس ورزش چالش‌های اصلی هستند (Mehrpour, et al., 2020; Jamshidi Eyni, et al., 2020).

در جدول ۵، مقایسه تطبیقی سیستم‌های ارزشیابی تربیت بدنی در کشورهای فنلاند، استرالیا، کانادا، ژاپن و ایالات متحده نشان می‌دهد این کشورها از ارزیابی چندبعدی، ترکیبی، توصیفی، فردمحور در مهارت‌های حرکتی و اجتماعی همراه با ارائه بازخورد مستمر و و ارائه گزارش استفاده می‌کنند. در مقابل، کشورهایمانند چین، ترکیه، مصر و ایران تمرکز بر آزمون‌های استاندارد مهارتی و جسمی، و مقایسه دانش آموزان با همدیگر بدون در نظر گرفتن تعاملات اجتماعی می‌باشد.

جدول ۵. مقایسه اصول برنامه درسی تربیت بدنی دوره دبستان در کشورهای منتخب و ایران بر اساس ارزشیابی

کشور	نحوه ارزشیابی در برنامه درسی تربیت بدنی	توضیحات
فنلاند	توصیفی و مبتنی بر پیشرفت فردی	ارزشیابی کاملاً توصیفی و فردمحور، بدون نمره‌دهی رسمی. معیارهای ارزیابی شامل پیشرفت در مهارت‌های حرکتی، تعاملات اجتماعی و میزان فعالیت دانش‌آموزان است (Jamshidi, Eyni, et al., 2021; Mihaela, & Jjulian, 2015).
فرانسه	ترکیبی از مهارت‌های بدنی و اجتماعی	ارزشیابی چندبعدی شامل آزمون‌های مهارتی، آمادگی جسمانی و رفتارهای اجتماعی در ورزش. معلمان تربیت بدنی بازخورد مستمر ارائه می‌دهند (Roure et al., 2019).
استرالیا	فرآیندی بر اساس عملکرد و پیشرفت فردی	ترکیب آزمون‌های استاندارد و ارزیابی عملکرد فردی. تأکید بر پیشرفت مداوم دانش‌آموزان و مشارکت فعال در فعالیت‌های گروهی (Hashemi, et al., 2021).
ژاپن	بر اساس آزمون‌های حرکتی و رفتارهای گروهی	آزمون‌های عملی استاندارد برای مهارت‌های حرکتی و آمادگی جسمانی، همراه با ارزیابی انضباط و روحیه تیمی. استفاده از گزارش‌های دوره‌ای برای والدین (Mehrpour, et al., 2022).
ترکیه	رسمی بر اساس نمرات استاندارد و آزمون‌های ورزشی	امتحانات رسمی برای سنجش مهارت‌های ورزشی و آزمون‌های آمادگی جسمانی. تأکید بر نمره‌دهی و مقایسه عملکرد دانش‌آموزان (Hergüner, et al., 2016).
چین	مبتنی بر معیارهای استاندارد دولتی	سیستم ارزشیابی متمرکز بر آزمون‌های ورزشی سخت‌گیرانه، همراه با سنجش استقامت، چابکی و مهارت‌های گروهی. عملکرد دانش‌آموزان در چارچوب‌های استاندارد ارزیابی می‌شود (Liu, 2023).
مصر	سنتی بر پایه آزمون‌های جسمانی	تمرکز بر آزمون‌های آمادگی جسمانی، با کمترین توجه به رشد مهارت‌های اجتماعی و فردی. ارزشیابی بیشتر بر اساس توانایی بدنی انجام می‌شود (Abu-All, et al., 2016).
ایالات متحده آمریکا	چندبعدی شامل توانایی‌های حرکتی، مشارکت و تعاملات اجتماعی	ارزشیابی ترکیبی از آزمون‌های عملی، مهارت‌های حرکتی، میزان مشارکت، و تعاملات اجتماعی. استفاده از سیستم‌های گزارش‌دهی پیشرفت فردی (Liu, et al., 2023).
کانادا	ترکیبی از معیارهای جسمانی، ذهنی و اجتماعی	ارزشیابی بر اساس استانداردهای آموزشی تربیت بدنی همراه با بازخوردهای کیفی معلمان، توجه به رشد فردی و سلامت دانش‌آموزان در کنار آزمون‌های مهارتی (Shao, 2022).
ایران	مبتنی بر آزمون‌های استاندارد مهارتی و جسمانی	تمرکز بر آزمون‌های استاندارد مهارتی و جسمانی. ارزیابی بر اساس اجرای حرکات مشخص و مهارت‌های ورزشی بدون در نظر گرفتن تعاملات اجتماعی یا پیشرفت فردی (Eskandari, et al., 2024).

در جدول ۶، مقایسه تطبیقی شباهت‌ها و تفاوت‌های کشورهای منتخب در چهار بُعد رویکرد، هدف، اجرا و ارزشیابی برنامه درسی تربیت بدنی دوره ابتدایی نشان می‌دهد. کشورهایی که برنامه درسی سنتی‌تر دارند برنامه درسی تربیت بدنی

مدارس ابتدایی آنها مبتنی بر استانداردهای ثابت و غیرمنعطف برای همه دانش‌آموزان و متمرکز بر مهارت‌های جسمانی و مهارتی با نظارت معلمان غیرمتخصص و نادیده‌گرفتن ابعاد شناختی، اجتماعی و روانی است. در مقابل، در کشورهای پیشروتر این برنامه درسی منعطف، تلفیق با سایر دروس، نمره‌دهی کیفی و توصیفی، به عنوان پایه‌ای برای فعالیت بدنی در طول عمر و در سبک زندگی فرد همراه با مشارکت فعال دانش‌آموزان در طراحی و اجرای برنامه و نظارت مربیان متخصص است.

جدول ۶. مقایسه کلی کشورهای منتخب و ایران بر اساس چهار بُعد اصلی برنامه درسی تربیت‌بدنی

بُعد	ویژگی‌های مشترک کشورهای با نظام سنتی تر (چین، ترکیه، مصر، ایران)	ویژگی‌های مشترک کشورهای پیشرو (فنلاند، فرانسه، استرالیا، ژاپن، کانادا، آمریکا)
رویکرد	علم‌محور و مبتنی بر استانداردهای ازپیش تعیین شده	دانش‌آموزمحور و مبتنی بر یادگیری تجربی
	تمرکز بر آموزش مهارت‌های حرکتی پایه و استقامت جسمانی	استفاده از رویکردهای تطبیقی و تلفیقی با سایر دروس
	برنامه درسی ثابت و غیرقابل تغییر برای همه دانش‌آموزان	آزادی عمل معلمان در طراحی تربیت بدنی بر اساس نیازهای دانش‌آموزان
هدف	تأکید بر مهارت‌های جسمانی و افزایش استقامت بدنی	ایجاد انگیزه برای ورزش مادام‌العمر
	عدم توجه به توسعه مهارت‌های اجتماعی از طریق ورزش	توسعه مهارت‌های حرکتی، اجتماعی و شناختی به‌طور همزمان
	تمرکز بر نتایج بدنی و کاهش ابعاد شناختی و روانی ورزش	ادغام تربیت بدنی با سبک زندگی سالم و فرهنگ مدرسه
اجرا	مرکز بر روش‌های استاندارد و تمرین‌های تکراری	اجرای برنامه‌ها در محیط‌های متنوع و متناسب با شرایط اقلیمی و فرهنگی
	اجرای تمرینات مشخص با نظارت معلم، بدون درگیر کردن دانش‌آموزان در تصمیم‌گیری	مشارکت بالای دانش‌آموزان در طراحی و اجرای تربیت بدنی
	کمبود معلمان متخصص و نبود برنامه‌های حمایتی برای توسعه مهارت‌های ورزشی معلمان	حضور مربیان متخصص در کنار معلمان تربیت‌بدنی
ارزشیابی	ارزشیابی رسمی بر اساس آزمون‌های استاندارد مهارتی و فیزیکی	ارزشیابی توصیفی و مبتنی بر پیشرفت فردی، مهارت‌های اجتماعی و میزان مشارکت
	سنجش توانایی دانش‌آموزان فقط بر اساس آزمون‌های بدنی استاندارد	عدم تأکید بر نمره‌دهی رسمی، بلکه تمرکز بر بازخوردهای کیفی
	عدم توجه به پیشرفت شخصی و انگیزه فردی دانش‌آموزان	گزارش‌های مستمر از پیشرفت فردی به‌جای آزمون‌های رقابتی

جدول ۷، شباهت‌های اصلی بین برنامه درسی تربیت‌بدنی در ایران و کشورهای منتخب را نشان می‌دهد. مقایسه تطبیقی این مسئله در کشورهای منتخب نشان می‌دهد برنامه درسی تربیت بدنی دوره ابتدایی ایران بیشترین شباهت را با کشورهای ترکیه، چین و مصر دارد که در همه این کشورها تأکید بر ورزش‌های گروهی و سنتی است، اکثر معلمان تربیت بدنی متخصص نیستند، ساعات رسمی اختصاص یافته به ورزش در مدارس ابتدایی این کشورها بین ۱ تا ۲ ساعت در هفته است، آموزش حرکات پایه مانند دویدن، پرش و پرتاب کردن در اولویت قرار دارد و با کمبود زیرساخت‌های استاندارد

ورزشی به‌ویژه در مناطق محروم مواجه هستند. فقط در یک مورد برنامه درسی تربیت‌بدنی دوره دبستان ایران با ژاپن مشابه است و آن، تاکید بر اهمیت ارزش‌های اخلاقی مانند احترام، کار گروهی و انضباط در ورزش است.

جدول ۷. شباهت‌های برنامه درسی تربیت‌بدنی دوره دبستانی ایران و کشورهای منتخب

کشورهای دارای شباهت با ایران	توضیحات	شباهت‌های کلیدی
ترکیه، چین، مصر	در این کشورها، بخشی از برنامه تربیت‌بدنی شامل ورزش‌های سنتی و گروهی است که مشابه با ورزش‌های مرسوم در ایران مانند "زورخانه‌ای" و "بازی‌های بومی" است.	تمرکز بر ورزش‌های گروهی و بازی‌های سنتی
چین، مصر، ترکیه	در ایران، بیشتر معلمان تربیت‌بدنی تخصصی نیستند و معلمان عمومی نیز در آموزش این درس مشارکت دارند، مشابه با چین و مصر.	نقش کلیدی معلمان عمومی در آموزش تربیت‌بدنی
چین، مصر	در ایران و برخی کشورهای دیگر، تربیت‌بدنی معمولاً محدود به ۱ تا ۲ ساعت در هفته است که نسبت به کشورهای پیشرو کمتر است.	محدودیت در ساعات رسمی تربیت‌بدنی
ترکیه، مصر، چین	در ایران، آموزش حرکات پایه‌ای مانند دویدن، پرش و پرتاب، مشابه با این کشورها در اولویت قرار دارد.	تمرکز بر آمادگی جسمانی و مهارت‌های پایه‌ای حرکتی
ترکیه، چین، مصر	ایران مانند برخی کشورهای دیگر، با کمبود زیرساخت‌های استاندارد ورزشی در مدارس، به‌ویژه در مناطق محروم مواجه است.	کمبود امکانات ورزشی در مدارس دولتی
ژاپن، ترکیه، چین	در ایران، مانند ژاپن و ترکیه، بر اهمیت ارزش‌های اخلاقی مانند احترام، کار گروهی و انضباط در ورزش تاکید می‌شود.	تمرکز بر آموزش ارزش‌های اخلاقی و انضباط در ورزش

با وجود برخی شباهت‌ها بین ایران و کشورهای منتخب در حوزه تربیت‌بدنی مدارس ابتدایی، تفاوت‌های اساسی در ابعاد رویکرد، هدف، اجرا و ارزشیابی مشاهده می‌شود (جدول ۸). بیشترین تفاوت‌های برنامه درسی دوره ابتدایی ایران با کشورهای فنلاند، استرالیا، کانادا، ایالات متحده و ژاپن است. تفاوت‌ها در رویکردها و اهداف آموزشی، ساعات اختصاص‌یافته به درس تربیت‌بدنی، زیرساخت‌های ورزشی مدارس ابتدایی، نقش دولت در حمایت از ورزش مدارس ابتدایی، میزان مشارکت دانش‌آموزان در ورزش مدارس ابتدایی، ارتباط بین مدارس ابتدایی و باشگاه‌های ورزشی، تخصصه مربیان و معلمان تربیت‌بدنی، و ارزشیابی در درس تربیت‌بدنی دوره ابتدایی است. در برنامه درسی تربیت‌بدنی دوره ابتدایی این کشورها از روش‌های مدرن مانند یادگیری استفاده می‌شود، تاکید بر توسعه همه‌جانبه، ارتباط تربیت‌بدنی با سلامت روان و مهارت‌های اجتماعی است، دسترسی گسترده به سالن‌های ورزشی مختلف تا ۴/۵ ساعت در هفته با ارائه طیف گسترده‌ای از ورزش‌های متنوع و تلفیق ورزش با سایر دروس وجود دارد، دولت سرمایه‌گذاری مستمر دارد، تعامل قوی مدارس با باشگاه‌ها و تیم‌های ورزشی محلی در حد بالایی است و دوره‌های منظم بازآموزی برای معلمان و مربیان ورزش برگزار می‌شود. اما در ایران، از روش‌های سنتی و معلم‌محور با تاکید کم بر یادگیری فعال و مشارکتی و تمرکز بر آموزش حرکات پایه‌ای و مهارت‌های ابتدایی در ۱ تا ۲ ساعت در هفته برنامه‌ریزی می‌شود، فضاهای ورزشی استاندارد کم بوده و نابرابری امکانات در مناطق مختلف مشهود است، دولت حمایت مالی کمی دارد، به دلیل کمبود تنوع ورزشی، فضای ناکافی و تمرکز بر دروس تئوری مشارکت دانش‌آموزان ابتدایی کم است، همکاری ضعیفی بین مدارس و باشگاه‌های ورزشی وجود دارد، و با کمبود مربیان متخصص و نبود دوره‌های آموزشی کافی برای معلمان تربیت‌بدنی ابتدایی مواجه هستیم.

جدول ۸. تفاوت‌های برنامه درسی تربیت‌بدنی ایران و کشورهای منتخب

کشورهای مورد مقایسه	توضیحات در کشورهای منتخب	توضیحات در ایران	حوزه تفاوت
فنلاند، استرالیا، کانادا، ایالات متحده	استفاده از روش‌های مدرن مانند یادگیری اکتشافی، یادگیری مشارکتی و استفاده از فناوری‌های نوین	روش‌های سنتی و معلم‌محور، تأکید کم بر یادگیری فعال و مشارکتی	رویکردهای آموزشی
فنلاند، استرالیا، ژاپن، ایالات متحده	تأکید بر توسعه همه‌جانبه، ارتباط تربیت‌بدنی با سلامت روان و مهارت‌های اجتماعی	تمرکز بر آموزش حرکات پایه‌ای و مهارت‌های ابتدایی	اهداف آموزشی
فنلاند، استرالیا، کانادا، ایالات متحده	۳ تا ۴/۵ ساعت در هفته	۱ تا ۲ ساعت در هفته	ساعات اختصاص‌یافته به ورزش
فنلاند، استرالیا، کانادا، فرانسه	دسترسی گسترده به سالن‌های ورزشی، زمین‌های بازی استاندارد و باشگاه‌های مدرسه‌ای	کمبود فضاهای ورزشی استاندارد، نابرابری امکانات در مناطق مختلف ورزشی مدارس	زیرساخت‌های ورزشی مدارس
فنلاند، استرالیا، فرانسه، ایالات متحده	سرمایه‌گذاری مستمر دولت، اجرای سیاست‌های ملی برای توسعه ورزش مدارس	حمایت مالی محدود، عدم وجود سیاست‌های الزام‌آور برای افزایش ورزش در مدارس	نقش دولت در حمایت از ورزش مدارس
فنلاند، استرالیا، کانادا، ژاپن	مشارکت بالا با ارائه طیف گسترده‌ای از ورزش‌های متنوع و تلفیق ورزش با سایر دروس	مشارکت پایین به دلیل کمبود تنوع ورزشی، فضای ناکافی و تمرکز بر دروس تئوری	میزان مشارکت دانش‌آموزان در ورزش
ایالات متحده، استرالیا، کانادا، فرانسه	تعامل قوی مدارس با باشگاه‌ها و تیم‌های ورزشی محلی	همکاری ضعیف بین مدارس و باشگاه‌های ورزشی	ارتباط بین مدارس و باشگاه‌های ورزشی
فنلاند، استرالیا، ایالات متحده	برگزاری دوره‌های منظم بازآموزی برای معلمان و مربیان ورزشی	کمبود مربیان متخصص، نبود دوره‌های آموزشی کافی برای معلمان تربیت‌بدنی	توسعه مربیان و معلمان تربیت‌بدنی
فنلاند، کانادا، ژاپن، ایالات متحده	استفاده از سیستم‌های استاندارد ارزشیابی مهارت‌های حرکتی، سلامت جسمانی و مشارکت در ورزش گروهی	بیشتر بر اساس حضور و اجرای حرکات پایه‌ای انجام می‌شود	ارزشیابی عملکرد دانش‌آموزان در ورزش

بحث و نتیجه‌گیری

با توجه به تغییرات اجتماعی، فرهنگی، سیاسی، اقتصادی و فناورانه جدید و به‌عبارتی با بهره‌گیری مؤثر از فرصت‌ها و همچنین پتانسیل‌های موجود لازم است طراحان برنامه درسی مورد تجدید مهندسی و تجدید ساختار قرار گیرند. در این صورت است که نظام آموزشی می‌تواند افرادی کاوشگر، آفریننده، مشکل‌گشا، نوآور، مولد و عامل تغییر را تربیت، و قدرت اندیشه و مهارت‌های ذهنی آنان را تقویت کند تا آنان به راحتی بتوانند برای دست یافتن به راه‌حل‌های مناسب و واقع‌بینانه به خلق ایده‌های نو بپردازند (Sheppard-Law et al, 2018). دستیابی به چنین وضعیتی مطلوبی مستلزم شناسایی وضع موجود است و آنچه از مطالعات و یافته‌ها برمی‌آید نظام آموزشی متداول با برنامه درسی مبتنی بر محتوا قادر به توسعه انگیزش، شایستگی‌ها و مهارت‌های مرتبط با کارآفرینی و نوآوری نیست و به عبارتی دیگر برای جهان دگرگون

شونده مناسب نمی باشد زیرا قادر به ایجاد فرصت‌هایی برای تلفیق دانش و مهارت‌ها و برخوردار نمودن فراگیران از تجربه لازم برای برقراری ارتباط با محیط اطراف خود و درک مفید از آن نیست (Blenker et al, 2019).

این پژوهش با هدف مطالعه تطبیقی برنامه درسی تربیت بدنی دوره ابتدایی در کشورهای منتخب انجام شد. برنامه درسی تربیت بدنی در مدارس ابتدایی کشورها نقش حیاتی در ارتقاء سلامت جسمانی و روانی دانش‌آموزان ایفاء می‌کند و اصول آن از جنبه‌های مختلفی نظیر رویکرد، هدف، اجرا و ارزشیابی تشکیل شده است.

رویکردهای مورد استفاده در آموزش تربیت بدنی، چارچوب کلی اجرای تربیت بدنی را تعیین کرده و تأثیر مستقیمی بر میزان اثربخشی برنامه‌های ورزشی، سطح مشارکت دانش‌آموزان و ارتباط آن با سایر جنبه‌های آموزشی دارند. این رویکردها بسته به سیاست‌های آموزشی کشور، میزان تأکید بر فعالیت‌های گروهی یا فردی، نوع تعامل معلمان با دانش‌آموزان و سطح انعطاف‌پذیری در طراحی برنامه‌های ورزشی متفاوت هستند. در بُعد رویکرد، کشورهای پیشرفته از رویکردهای تلفیقی، چندبعدی، دانش‌آموزمحور و مبتنی بر یادگیری مهارت‌های عملی و ارزش‌های فرهنگی در برنامه درسی تربیت بدنی دوره ابتدایی استفاده می‌کنند. برنامه درسی شامل کلیه تلاش‌های مدرسه برای تحقق بخشیدن به نتایج مطلوب موقعیت‌های درونی و بیرونی است. در تلاش برای برطرف کردن نیازهای یادگیری دانش‌آموزان و فراهم آوردن محیطی جذاب و چالش‌برانگیز برای یادگیری، در سازمان‌های مختلفی برای سال‌های دبستان، موضوعات مختلفی در نظر گرفته می‌شود که اهمیت جهانی داشته و در چهارچوب عناوین درسی مرسوم قرار دارند. این موضوعات ضمن گسترش آگاهی دانش‌آموزان از روابط انسان‌ها، درک این نکته که بین عملکرد و تجارب انسان‌ها ارتباطی وجود دارد را ارتقا می‌بخشد. در برخی سیستم‌های آموزشی بر یادگیری تلفیقی تأکید می‌شود و هدف تدریس و تمامی فعالیت‌ها رشد مهارت‌های عملکردی در دانش‌آموزان است تا از دانش خود جهت حل مسائل دنیای واقعی استفاده کنند (Rohie et al, 2022). پیدایش مبحث تلفیق در برنامه‌های درسی با هدف ارتباط دادن مطالب معنادار و ترکیب مفاهیم، مضامین و مهارت‌ها موجب ایجاد تغییر در برنامه‌های درسی مجزا و محتوا محور گردیده است. تربیت بدنی به خاطر ماهیت پویا و فعال خود در امر تلفیق با سایر دروس، در سال‌های اخیر در اغلب کشورهای جهان توجه ویژه‌ای را به خود معطوف داشته است (Yuan et al, 2020). همچنین در برخی کشورهای پیشرو مثل فنلاند از رویکرد یادگیری اکتشافی و دانش‌آموزمحور برای تدریس تربیت بدنی دوره ابتدایی استفاده می‌شود که تأکید اصلی آن بر یادگیری از طریق تجربه عملی و بازی‌های حرکتی است، معلمان بیشتر نقش تسهیل‌کننده دارند و به دانش‌آموزان این فرصت را می‌دهند که مهارت‌های حرکتی خود را به‌طور آزادانه کشف کنند (Alipour et al, 2024). در فرانسه از رویکرد تلفیقی استفاده می‌شود که این رویکرد می‌تواند می‌تواند میزان یادگیری دانش‌آموزان را افزایش داده و پیشنهاد می‌شود با برگزاری نشست تخصصی با عنوان آموزش برنامه درسی تربیت بدنی با رویکرد تلفیقی برای معلمان، یادگیری دانش‌آموزان را بهبود بخشید. برای این‌که بتوان رویکرد تلفیقی را در بیشترین حد خود در مدارس ابتدایی به اجرا درآورد، باید کارایی و اثربخشی درس تربیت بدنی را در آموزش ابتدایی تجزیه و تحلیل نمود و تربیت بدنی به‌عنوان روش تلفیقی در تمام قسمت‌های برنامه درسی دربرگرفته شود و اثرات افزایش بخش‌های ورزشی در برنامه درسی آموزش ابتدایی مورد مطالعه قرار گیرد (Alaei et al, 2024). در کشورهای سنتی و ساختاریافته استفاده می‌شود بیشتر بر تمرینات بدنی از پیش تعیین‌شده و کنترل‌شده تأکید دارد و معلمان نقش محوری در فرآیند یاددهی-یادگیری دارند که اثربخشی تدریس را تحت‌الشعاع قرار می‌دهند. از طرفی، تدریس دروس به روش سنتی فقط به دلیل راحتی کار برای موسسات و نهادهای آموزشی است که مورد توجه قرار گرفته، نه به دلیل این که شرط

یادگیری موثر است. نتایج پژوهش Javadipor et al, (2017) تحت عنوان طراحی و اعتباربخشی الگوی مطلوب برنامه درسی تربیت بدنی دوره ابتدایی ایران نشان داد که این الگو با تلفیق حوزه‌های مرتبط با برنامه درسی، عناصر راهبردی و عناصر اساسی برنامه درسی تربیت بدنی، هماهنگی این درس را در نظام آموزشی افزایش داده که در صورت اجرا بسیاری از اهداف تربیت بدنی در مدارس تحقق خواهد یافت. یافته‌های Hajiroostamloo, et al, (2017) با عنوان تأثیر تلفیق درس تربیت بدنی با درس ریاضی بر یادگیری مهارت‌های بنیادی دانش‌آموزان دختر نشان داد رویکرد تلفیقی در برابر رویکرد سنتی می‌تواند اثربخشی بیشتری در تدریس تربیت بدنی داشته باشد. همچنین نتایج Mozaffari et al, (2014) در مطالعه‌ای با عنوان مقایسه اثربخشی روش‌های تدریس سنتی و تلفیقی تربیت بدنی بر یادگیری درس علوم تجربی و توسعه مهارت‌های اجتماعی دانش‌آموزان پسر نشان داد روش تدریس تلفیقی در برابر سنتی یادگیری بیشتری را به همراه داشته است. آن چه در این قسمت قابل توجه است ورزش به طور عام و آموزش و پرورش دوره ابتدایی به طور خاص به عنوان دو نظام اجتماعی متداخل و همپوشانی هستند که می‌توانند نسلی آگاه و باطراوت تحویل جامعه دهند و به دانش‌آموزان این مقطع اجازه دهند نگاه چندبعدی و تلفیقی به پدیده‌های پرچالش جهان داشته باشند و از استراتژی‌ها و مهارت‌های کسب‌شده برای رویارویی با این چالش‌ها استفاده کنند.

هدف‌گذاری در برنامه درسی تربیت بدنی مدارس ابتدایی، مبنای طراحی، اجرا و ارزشیابی فعالیت‌های ورزشی را تشکیل می‌دهد. کشورهای مختلف، بسته به سیاست‌های آموزشی، سطح توسعه‌یافتگی، شرایط فرهنگی و نیازهای جسمانی دانش‌آموزان، اهداف متفاوتی را برای برنامه‌های تربیت بدنی مدارس تعریف کرده‌اند. این اهداف می‌توانند شامل تقویت مهارت‌های حرکتی، بهبود سلامت جسمانی، ارتقای مهارت‌های اجتماعی، توسعه ارزش‌های فرهنگی و افزایش سطح آگاهی نسبت به سبک زندگی فعال باشند. در بُعد هدف‌گذاری، کشورهای پیشرفته رویکردهای جامع‌تری را اتخاذ کرده‌اند که علاوه بر مهارت‌های حرکتی، بر توسعه مهارت‌های اجتماعی، شناختی و آگاهی نسبت به سبک زندگی فعال تأکید دارند که باعث می‌شود دانش‌آموزان از سنین پایین به ورزش علاقه‌مند شوند و این علاقه در طول زندگی باقی بماند. در ایالات متحده، هدف اصلی ایجاد تعادل بین مهارت‌های بدنی، اجتماعی و ذهنی است و به همین دلیل این کشور در طراحی برنامه‌های تربیت بدنی خود، به‌طور همزمان مهارت‌های حرکتی و اجتماعی را پرورش می‌دهد. نقاط قوت کشورهای پیشرو در این قسمت شامل توجه به ابعاد چندگانه ورزش (بدنی، روانی، اجتماعی)، ایجاد انگیزه برای فعالیت بدنی مادام‌العمر و ادغام ورزش با سایر مفاهیم آموزشی برای افزایش یادگیری است. چالش‌های ایران در مقایسه با کشورهای پیشرو شامل محدود بودن اهداف به آموزش مهارت‌های حرکتی پایه، بدون توجه به مهارت‌های شناختی و اجتماعی، نبود برنامه‌ریزی جامع برای تقویت انگیزه دانش‌آموزان در ورزش مادام‌العمر و عدم تلفیق ورزش با سایر دروس برای بهبود یادگیری و توسعه شخصیتی دانش‌آموزان است. در ایران، در حالی که مهارت‌های حرکتی به‌طور خاص مورد توجه قرار می‌گیرند، توسعه مهارت‌های اجتماعی و شناختی از اهمیت کمتری برخوردار است. این موضوع موجب می‌شود که برنامه‌های تربیت بدنی نتوانند به‌طور کامل در جهت بهبود ابعاد مختلف شخصیت دانش‌آموزان عمل کنند (Soltanimoghadam et al, 2020). از آنجا که در تعلیم و تربیت اسلامی توجه به همه ابعاد وجودی دانش‌آموز مانند جنبه بدنی (بهداشت، سلامتی، ورزش)، شناختی، اجتماعی و اخلاقی اهمیت دارد لذا اهمیت شناخت اهداف تدریس درس تربیت بدنی در مدارس ابتدایی در همه ابعاد این درس برای معلمان ضروری است. متأسفانه تأکید صرف و یک‌جانبه بر برخی از اهداف اختصاصی مانند هدف مهارتی، ورزشی و رقابتی و نادیده گرفتن سایر اهداف اختصاصی و عمومی یا عدم توجه به اهداف اجتماعی و

تربیتی موجب می‌شود که فعالیت‌های حرفه‌ای و شغلی مربیان صرفاً تفننی تلقی و از مجموعه برنامه‌های با ارزش تربیتی منفک شود یا به فعالیت نازل و کم اهمیت تبدیل گردد. اگر تربیت حرکتی و ورزشی را بخشی از تعلیم و تربیت بدانیم، توجه به همه اهداف و حرکت در راستای تربیت همه جانبه فرد ضروری است.

اجرای برنامه درسی تربیت‌بدنی در مدارس ابتدایی، شامل سازوکارهای اجرایی، نحوه پیاده‌سازی برنامه‌های ورزشی، منابع تخصیص یافته، نقش معلمان تربیت‌بدنی و میزان مشارکت دانش‌آموزان است. نحوه اجرای برنامه‌ها، تأثیر مستقیمی بر کیفیت یادگیری، میزان تعامل دانش‌آموزان و دستیابی به اهداف برنامه درسی تربیت‌بدنی دارد. در بُعد اجرا، کشورهای پیشرفته از سیستم‌های آموزشی انعطاف‌پذیر استفاده می‌کنند که این سیستم‌ها به معلمان این امکان را می‌دهند که برنامه‌های آموزشی را بر اساس نیازهای فردی و محیطی دانش‌آموزان طراحی کنند و دانش‌آموزان در نقش‌های مختلف مانند بازیکن، داور و مربی شرکت می‌کنند و از تجربیات گروهی بهره‌مند می‌شوند. این شیوه نه تنها مهارت‌های حرکتی بلکه مهارت‌های اجتماعی دانش‌آموزان را نیز تقویت می‌کند. در ایران، برنامه‌های تربیت‌بدنی معمولاً تحت نظارت معلمان عمومی و در چارچوب تمرینات بدنی از پیش تعیین شده اجرا می‌شود که محدودیت‌هایی در مشارکت فعال دانش‌آموزان ایجاد می‌کند. اغلب نتایج نگران‌کننده‌ای از مدیریت ناکارآمد و روش‌های آموزشی غیرموثر نشان داده شده و امروزه معلمی اثربخش است که از مهارت‌های مورد نیاز دانش‌آموزان آگاهی داشته باشد تا باعث کاهش اتلاف وقت در یادگیری دانش‌آموز شود و وقت بیشتری را صرف توسعه و فراهم کردن یادگیری کند و درس‌هایی که هم یادگیری و هم گرایش مثبت به سمت مشارکت در ورزش را فراهم می‌کند توسعه دهند. در صورتی که معلمان در تدریس خود چهار نکته بازده، شفافیت، علاقه و تعهد را رعایت کنند تدریس موثری خواهند داشت و باعث افزایش افزایش علاقه دانش‌آموزان به کلاس درس تربیت بدنی خواهند شد. از طرفی، کمبود منابع و امکانات ورزشی، به‌ویژه در مدارس مناطق محروم، چالش‌های زیادی ایجاد می‌کند و باعث کاهش کیفیت اجرای برنامه‌ها می‌شود که با برخی مطالعات مطابقت دارد (Semahati et al, 2025; Ghaninejad et al, 2024). نقاط قوت کشورهای پیشرو شامل مشارکت فعال دانش‌آموزان در اجرای برنامه‌های ورزشی از طریق یادگیری تجربی، استفاده از مربیان حرفه‌ای و متخصص برای تدریس مهارت‌های ورزشی و انعطاف‌پذیری در برنامه‌های درسی و توجه به نیازهای فردی و اقلیمی دانش‌آموزان است. چالش‌های ایران در مقایسه با کشورهای منتخب شامل کمبود معلمان متخصص تربیت‌بدنی در مدارس ابتدایی، کاهش ساعات درس ورزش و محدود بودن فعالیت‌های عملی به تمرینات ساده و نبود امکانات ورزشی استاندارد و پایین بودن کیفیت اجرای برنامه‌های ورزشی است.

ارزشیابی یکی از بخش‌های کلیدی در برنامه درسی تربیت‌بدنی است که نقش مهمی در تعیین میزان دستیابی دانش‌آموزان به اهداف آموزشی، بررسی کیفیت اجرای برنامه‌ها و اصلاح سیاست‌های آموزشی ورزشی دارد. اهمیت سنجش و ارزشیابی در برنامه‌ریزی درسی تا بدان جاست که برخی از صاحب‌نظران معتقدند حیات برنامه‌های درسی در گرو ارزشیابی است و عدالت یادگیری از طریق ارزشیابی در برنامه درسی محقق می‌شود و از واژه ارزشیابی برای داوری آموخته‌های یادگیرنده استفاده می‌گردد. مطالعه ارزشیابی در درس تربیت بدنی به‌عنوان یکی از عوامل مؤثر در کیفیت بخشی به برنامه‌های آموزشی این درس همواره مورد توجه پژوهشگران قرار گرفته است. مطالعه پیشینه پژوهش در کشور نیز نشان می‌دهد سنجش و ارزشیابی از درس تربیت بدنی به‌عنوان یکی از مسائل مملو از دشواری‌ها در طول دهه‌های گذشته مورد توجه پژوهشگران بوده و در گزارش‌های پژوهشی به مواردی از جمله ارزشیابی غیراصولی برخی از معلمان در درس تربیت بدنی، کم‌ارزش تر تلقی شدن کارکرد معلم تربیت بدنی در کلاس درس تربیت بدنی در مقایسه با فعالیت‌های

فوق برنامه ورزشی و سایر دروس در نزد دانش آموزان، اولیاء و مدیران، بی انگیزگی و کاهش تعهد معلمان تربیت بدنی نسبت به اجرای مطلوب برنامه درسی تربیت بدنی به عنوان آسیب های جدی این درس پرداخته اند (Zolghadri, et al, 2019; Ghanbari et al, 2019). نتایج پژوهش Ghahraman Tabrizi et al (2018) تحت عنوان مطالعه تطبیقی برنامه درسی تربیت بدنی در سیستم آموزشی مدارس ایران، ترکیه و کوزوو نشان داد که برای ارزشیابی درس تربیت بدنی در دوره ابتدایی در کشورهای مورد مطالعه، مشاهده عملکرد مهارتی دانش آموزان بیشتر از آزمون های آمادگی جسمانی به کار گرفته می شود. اما در بُعد ارزشیابی، کشورهای پیشرفته بیشتر از سیستم های ارزشیابی توصیفی و فردمحور استفاده می کنند که علاوه بر مهارت های حرکتی، به مشارکت اجتماعی و پیشرفت فردی نیز توجه دارند. برای مثال، در فنلاند، ارزشیابی به صورت توصیفی و بدون نمره دهی رسمی انجام می شود و معلمان به جای نمره دهی، پیشرفت های فردی و اجتماعی دانش آموزان را ارزیابی می کنند. این رویکرد باعث می شود که دانش آموزان در فرآیند یادگیری کمتر تحت فشار قرار بگیرند و بیشتر بر توسعه فردی و اجتماعی خود تمرکز کنند. در مقابل، در ایران سیستم ارزشیابی در دوره ابتدایی، کیفی و توصیفی است که این سیستم، تنها بر مهارت های جسمانی تمرکز دارد و کمتر به جنبه های اجتماعی و روانی توجه می کند. این رویکرد می تواند انگیزه دانش آموزان را کاهش دهد و توجه آن ها را بیشتر به جنبه های رقابتی معطوف کند. نقاط قوت کشورهای پیشرو شامل توجه به رشد فردی دانش آموزان به جای تمرکز بر نمرات و استانداردهای ثابت، ارزیابی چندبُعدی شامل مهارت های حرکتی، اجتماعی و میزان مشارکت در ورزش، و استفاده از بازخوردهای مستمر و گزارش های پیشرفت برای حمایت از دانش آموزان است. در مقابل، چالش های ایران در مقایسه با کشورهای پیشرو شامل تکیه بیش از حد بر آزمون های استاندارد مهارتی و عدم توجه به جنبه های اجتماعی ورزش، نبود انعطاف در معیارهای ارزشیابی و عدم استفاده از روش های توصیفی و کیفی، و عدم تشویق دانش آموزان برای ادامه فعالیت های ورزشی در خارج از مدرسه است.

در نهایت، برای بهبود وضعیت برنامه های تربیت بدنی در ایران نیاز است که تغییرات اساسی در چهار بعد اصلی شامل رویکرد آموزشی، هدف گذاری، اجرا و ارزشیابی اعمال شود. این تغییرات می توانند به ارتقاء کیفیت یادگیری، افزایش مشارکت دانش آموزان و ارتقاء مهارت های اجتماعی و شناختی آنان کمک کنند. برای این منظور، استفاده از رویکردهای جدید آموزشی، به ویژه روش های مبتنی بر یادگیری تلفیقی، تجربی و مشارکتی، و توجه به ابعاد اجتماعی و روانی در طراحی برنامه ها و ارزشیابی ها ضروری است.

هدف دوم تحقیق، بررسی تفاوت ها و شباهت های بین برنامه درسی تربیت بدنی دوره دبستانی در کشورهای منتخب بود. شباهت برنامه درسی تربیت بدنی دوره ابتدایی ایران با کشورهای منتخب را در دو دسته می توان تقسیم کرد. دسته اول شباهت ها با برنامه های چین، مصر و ترکیه است و شامل تمرکز بر ورزش های گروهی و بازی های سنتی، تمرکز بر آمادگی جسمانی و مهارت های پایه ای حرکتی، تمرکز بر آموزش ارزش های اخلاقی و انضباط در ورزش و نقش کلیدی معلم در کلاس است. بازی های بومی و زورخانه ای در ایران، به دانش آموزان کمک می کند تا با فرهنگ ورزشی کشور خود آشنا شوند و این امکان را برای آن ها فراهم می آورد که از طریق این فعالیت ها، مهارت های اجتماعی و جسمانی خود را تقویت کنند. همچنین با در نظر گرفتن اهداف درس تربیت بدنی در جهت رشد و توسعه همه جانبه دانش آموزان ابتدایی و ارتقاء مهارت ها و توانمندی های آنها می توان به اهمیت این درس پی برد که منطبق با سند بنیادین تحول آموزش و پرورش است (Talebi et al, 2020). از طرفی در ایران و این کشورها معلمان عمومی در آموزش تربیت بدنی نقش کلیدی دارند و معلم تخصصی تربیت بدنی در بسیاری از مناطق وجود ندارد. این وضعیت ممکن است منجر به کاهش کیفیت آموزش و سطح

یادگیری دانش آموزان در ورزش شود، چرا که معلمان عمومی غالباً تخصص کافی در این زمینه ندارند. یکی از مشکلات حال حاضر تدریس درس تربیت بدنی در مدارس ابتدایی کشور، نبود نگاه مشترک بین معلمان این درس و همچنین عدم شناخت کافی در خصوص هدف این رشته است که منجر به ضعف در تدریس آن گردیده است. معلمان تربیت بدنی دوره ابتدایی به سبب ارتباط عاطفی عمیقی که در زنگ تربیت بدنی با کودکان برقرار می کنند و جذابیتی که فعالیت های ورزشی برای کودکان دارد، جایگاه ویژه ای دارند. نتایج Ghanbari et al, (2019) نشان داد معلم تخصصی تربیت بدنی بیشترین تاثیر را بر گرایش کودکان به فعالیت بدنی و ورزش تأثیر دارند. بنابراین جذب معلمان کاردان و کارآمد حائز اهمیت بوده و با تأثیر مستقیم بر کیفیت کار معلمان تربیت بدنی، بر گرایش کودکان دبستانی به ورزش در مدارس نیز مؤثرند.

دسته دوم شباهت ها که باز هم برنامه درسی تربیت بدنی دوره دبستان ایران با چین، مصر و ترکیه است به محدودیت در ساعات رسمی تربیت بدنی و کمبود امکانات و تجهیزات ورزشی استاندارد در این مدارس است. در ایران، درس تربیت بدنی معمولاً محدود به ۱ تا ۲ ساعت در هفته است که با یافته های Ghajari et al, (2020)، Jamshidi Eini et al, (2021) و Ershad et al, (2022) مطابقت دارد. از طرفی، در ایران همانند کشورهای ترکیه، چین و مصر، مدارس دولتی به ویژه در مناطق محروم با کمبود امکانات ورزشی استاندارد مواجه هستند. این مسئله نه تنها کیفیت آموزش تربیت بدنی را کاهش می دهد، بلکه دسترسی دانش آموزان به فعالیت های ورزشی متنوع را نیز محدود می کند. تربیت بدنی یکی از دروس مهم دوره ابتدایی است. چنانچه در این سن موقعیت های لازم برای کسب تجارب حرکتی و تمرین آنها فراهم نشود ممکن است دانش آموزان این مقطع هرگز فرصتی برای تصحیح الگوهای حرکتی بنیادین را پیدا نکنند و لازم است در این مسیر سرمایه گذاری اساسی انجام گیرد (Christiansen et al., 2024). نتایج Soltani et al, (2023) نشان داد توسعه الزامات ورزشی شامل وسایل، تجهیزات و مواد آموزشی و اماکن از ضروریات توسعه ورزش مدارس است. همچنین زمان شرکت دانش آموزان در ورزش به قدری کوتاه است که برای تغییر عملکرد بدنی و تقویت فیزیک کافی نیست. رسیدن به هدف تمرینات و به دست آوردن اثر خوب سخت است. در ضمن، به دلیل تطابق نداشتن با فعالیت های ورزشی احتمال آسیب های تصادفی نیز وجود دارد. از این رو پیشنهاد می شود مدارس ابتدایی باید از منابع مختلف بر افزایش سرمایه گذاری مالی و مادی در ورزش، تقویت ساخت و مدیریت اماکن و تجهیزات، بهبود محیط تمرینات بدنی درسی دانش آموزان به ویژه ساخت سالن های سرپوشیده و روباز به منظور بهبود وضعیت کمبود بودجه استفاده کنند و از فعالیت های فوق برنامه برای جبران این کمبود استفاده نمایند. همچنین در سند تحول بنیادین آموزش و پرورش از جلب مشارکت های مالی و معنوی و سازمان ها و مؤسسات دولتی و غیردولتی و اولیای دانش آموزان نام برده شده که فرصتی برای جذب منابع در راستای ارتقای کیفی فضا و تجهیزات و توانمندسازی منابع انسانی ایجاد خواهد کرد. این بخش از یافته ها با یافته های Alipour et al, (2024) و Maliji et al, (2018) همسو است. این در حالی است که کشورهای پیشرو مانند فنلاند، استرالیا، کانادا و فرانسه به زیرساخت های ورزشی مناسب و متناسب با نیازهای دانش آموزان مدارس ابتدایی توجه زیادی دارند. این امر کمک می کند که دانش آموزان از امکانات مناسب برای انجام فعالیت های ورزشی بهره مند شوند و کیفیت برنامه های تربیت بدنی بهبود یابد. دولت حمایت ویژه ای از ورزش مدارس ابتدایی دارد، سرمایه گذاری مستمری دارد و قوانین ملی برای آن تدوین شده است. این قوانین همراه با ایجاد ارتباط بین مدارس و باشگاه های ورزشی باعث گسترش فرصت های ورزشی برای دانش آموزان می شود.

در مجموع می‌توان ذکر کرد ایران برای بهبود برنامه درسی تربیت‌بدنی خود می‌تواند از تجربیات موفق کشورهای پیشرفته بهره‌برداری کرده و در عین حال به رفع مشکلات ساختاری و منابعی خود در این حوزه بپردازد. برنامه‌های تربیت بدنی در مدارس ابتدایی ایران با وجود نقش حیاتی‌شان در ارتقای سلامت جسمانی، روانی و اجتماعی دانش‌آموزان، هنوز با کاستی‌ها و چالش‌های متعددی روبرو هستند. تحلیل داده‌ها نشان می‌دهد که این برنامه‌ها نیازمند بازنگری و اصلاحات بنیادین در ابعاد مختلف هستند؛ از جمله در ساختار برنامه درسی، روش‌های تدریس، منابع انسانی، زیرساخت‌ها، و سیاست‌گذاری‌های کلان آموزشی. در مقایسه با کشورهای پیشرو در حوزه تربیت بدنی مانند فنلاند، استرالیا، و کانادا، ایران همچنان در زمینه‌هایی مانند تخصیص ناکافی زمان به درس تربیت بدنی (اغلب تنها یک جلسه در هفته)، کمبود امکانات ورزشی مناسب در مدارس، و فقدان ارتباط ساختاریافته بین مدارس و باشگاه‌های ورزشی محلی، دچار عقب‌ماندگی است. افزون بر این، شیوه‌های تدریس سنتی، تمرکز بر ارزیابی‌های صرفاً عملکردی و نادیده‌گرفتن جنبه‌های روانی-اجتماعی تربیت بدنی باعث کاهش انگیزه و مشارکت فعال دانش‌آموزان به‌ویژه در گروه‌های آسیب‌پذیر شده است.

بر اساس نتایج، افزایش ساعات تربیت بدنی مدارس ابتدایی، تقویت همکاری با باشگاه‌های ورزشی، تأمین امکانات ورزشی مناسب برای مدارس ابتدایی، ادغام ورزش با سایر دروس پیشنهاد می‌شود. همچنین پیشنهاد می‌شود در مورد تأثیر سیاست‌های حمایتی دولت بر ارتقای ورزش مدارس ابتدایی، بررسی الگوهای موفق بین‌المللی در ورزش مدارس ابتدایی و تطبیق آن با شرایط ایران و اثرات ادغام ورزش با سایر برنامه‌های درسی در دوره ابتدایی مطالعاتی انجام شود.

از جمله محدودیت‌های تحقیق، محدودیت دسترسی به داده‌های برنامه درسی تربیت بدنی در کشورهای مورد مطالعه بود. همچنین تفاوت‌های فرهنگی و منطقه‌ای در کشورهای مورد و حتی در مناطق مختلف یک کشور ممکن است از جمله محدودیت‌های پژوهش تلقی شود.

تشکر و قدردانی: این مقاله مستخرج از طرح پژوهشی با عنوان مطالعه تطبیقی برنامه فعالیت‌های فیزیکی- ورزشی و ارتقاء سلامت در کشورهای منتخب و ارائه الگوی بومی مبتنی بر ساحت زیستی بدنی سند تحول بنیادین برای دانش‌آموزان دوره ابتدایی مصوب اداره کل آموزش و پرورش استان اصفهان در سال ۱۴۰۳ است که از این اداره کل کمال امتنان را داریم. همچنین از داوران محترم بابت ارائه نظرات خردمندانه جهت ارتقاء سطح مقاله کمال تشکر را داریم.

References

- Abu-Ali, M. Z., Asaad, B., & Abu-Qataam, M. (2016). Educational system in Egypt and Jordan: A comparative study. *International Interdisciplinary Journal of Education*, 5(6), 1-9.
- Alaei, R., Shahabadi, M., & Ghasimpour Moghadam, H. (2024). The effect of physical education lesson and its integration in facilitating the learning of elementary lessons. *Iranian Journal of Curriculum Studies*, 19(72), 251-266. [in Persian]
- Alipour, F., Hejazi, A., & Ramazani Khanvani, M. (2025). A comparative study of extracurricular activities in education systems of Iran, Finland and Malaysia. *Iranian Journal of Comparative Education*, 8(1), 3358-3381. [in Persian]
- Azimi, E., & Mehrmohammadi, M. (2021). A comparative study of the language learning curriculum in elementary schools of Iran and Finland. *Iranian Journal of Curriculum Studies*, 16(62), 37-46. [in Persian]
- Blenker, P., Dreisler, P., Færgemann, H. M., & Kjeldsen, J. (2019). A framework for developing entrepreneurship education in a university context. *International Journal of Entrepreneurship and Small Business*, 5(1), 45-63.
- Brady, H. E., Collier, D., & Seawright, J. (2006). Toward a pluralistic vision of methodology. *Political Analysis*, 14(3), 353-368.

- Christiansen, L.B., Ekberg, J-E., Soini, A., Larsen, R., Kristjánssdóttir, G., Froberg, K. (2024) A comparative analysis of movement and physical activity in early childhood teacher education policy in five Nordic countries. *Frontiers Sports Active Living*, 6, 135-147.
- Ding, F. (2019). A comparative study on the current situation of physical education curriculum reform in preliminary schools in China and South Korea. *Advances in Social Sciences, Education and research*, 3(41), 810-820.
- Ershadi, T., Safania, A., Frahani, A. & Nikbakhsh, R. (2022). The attention of the National Curriculum Document of the Islamic Republic of Iran to assessment in physical education. *Quarterly of Educational Measurement*, 13(50), 33-54. [in Persian]
- Eskandari, A., Abbaszade Sohroon, Y., & Yarmohamadzade, P. (2024). Examining and explaining the implementation barriers of the fundamental transformation document in the education system. *Journal of Study and Innovation in Education and Development*, 4(2), 145-161. [in Persian]
- Ghahraman Tabrizi, K., Sharifian, E., & Jahanshahi, M. (2018). Comparative study of physical education curriculum in the educational system of schools in Iran, Turkey and Kosovo. *Second National Conference on Achievements of Sports Sciences and Health*, Ahvaz, Iran. [in Persian]
- Ghajari, N., Mazidi, M., & Shamschiri, B. (2020). Understanding the Most Significant Challenges to Execution of the Document of Fundamental Transformation in the Education System of Iran; a Focus on Its Main Subsystems. *Journal of Curriculum Research*, 10(1), 1-33. [in Persian]
- Ghanbari, H., Shetabbushehri, N., Shafiniya, P. & Mehralizadeh, Y. (2019). Pathology of Physical Education and School Sports by Applying Three-Dimensional Model. *Research on Educational Sport*, 6(15), 139-160. [in Persian]
- Hajibabaei, H., Mirazimi, H., & Masouri, E. (2023). Areas and educational requirements of the Education Transformation Document of the Islamic Republic of Iran. *Educational and Scholastic studies*, 12(3), 37-63. [in Persian]
- Hajirostamloo, H., Amirtash, A. and Safania, A. (2016). The Effect of Traditional & Integration Method of Teaching Physical Education on Learning Math & Fundamental Skills of Second grade of Elementary Students. *Journal of Pouyesh in Education and Consultation*, 1395(5), 2-13. [in Persian]
- Hashemi, S. H., Khatibi, A., Hojabrnia, Z., & Alam, S. (2021). A comparative study of physical education curriculum in Iranian high schools with selected countries (USA, Germany ,Australia, Japan). *Journal for Educators, Teachers and Trainers*, 12(3), 10 – 20. [in Persian]
- Hergüner, G., Önal. A., Berisha, M., & Yaman, M. S. (2016). The comparison of physical education and sports lessons applied in education systems of Turkey and Kosovo. *Universal Journal of Educational Research*, 4(9), 1985-1993.
- Hsieh, H. F., & Shannon, S. E. (2005). Three approaches to qualitative content analysis. *Qualitative health research*, 15(9), 1277-1288.
- Hudson, C., Lindsay, R., Goncalves, L., McNeil, E., & Ambrosy, J. (2025). Physical education in rural schools: A scoping review. *European Physical Education Review*, 31(4), 1-17.
- Jamshidi Eini, S., Razavi, S. M. H., & Doosti, M. (2021). A comparative study of school sports in Finland, Denmark, Germany, the United Kingdom, the United States and Iran. *Research on Educational Sport*, 9(24), 43-76. [in Persian]
- Javadipor, M., Aliasgari, M., Kiamanesh, A., & Khabiri, M. (2007). Perspectives, approaches, and models for designing elementary physical education curriculum. *The Journal of New Thoughts on Education*, 23(3), 119-135. [in Persian]
- Liu, X. (2023) A comparative study of primary school physical education in China and the United States in an international perspective. *Journal of Humanities, Arts and Social Science*, 7(7), 1325-1329.
- Maliji, M., Aliasgari, M., Aghaei, N., & Javadipour, M. (2018). Comparative Study of Preschool Curriculum in Iran and Several Selected Countries in Terms of Physical Education. *Research on Educational Sport*, 6(14), 277-300. [in Persian]

- Ma'mun, A., Tinaz, C., Anira, A., Syarifatunnisa, S., Hertem, Ö.O., Mahendra, A. & Juliantine T. (2025) Physical education and school sport in emerging nations: a comparison of Indonesia and Türkiye. *Frontiers in Sports Active Living*, 7, 1582778.
- Marsigliante, S., My, G., Mazzotta, G., & Muscella, A. (2024). The effects of exergames on physical fitness, body composition and enjoyment in children: A six-month intervention study. *Children*, 11(10), 1172-1180.
- Mehrpour, A., Honari, H., & kargar, G. A. (2022). A Comparative Study of the Approaches to Selecting and Recruitment of Physical Education and Sports Teachers in Iran with Those in the USA, England, Japan and Malaysia. *Research on Educational Sport*, 10(27), 17-50. [in Persian]
- Mihaela, I. T., Jjulian A. D. (2015). Differences and similarities in curriculum and assessment in physical education in eastern Europe states. *Science, Movement and Health*, XV (1), 40-46.
- Mottaqi Shahri, M. H., Ghafouri, F., Honari, H., & Shahlaei, J. (2019). Designing a mental health model for athletes participating in educational sports. *Research in Educational Sports*, 7(16), 17-38. [in Persian]
- Mozaffari, S. A. A., Sabaghiyanrad, L. & Hatami, H. (2014). Comparative study about effectiveness of two different teaching methods of traditional and integrated of physical education on learning biology and development of social skills of male junior high students. *Journal of Sports and Motor Development and Learning*, 6(2), 217-230. [in Persian]
- Naderi, S., Bahrami, S. & Esmaeeli, M. (2020). Presentation the model of strategies for improving the effectiveness of sports teaching methods in primary schools in Iran with a grounded theory approach. *Research on Educational Sport*, 8(20), 159-178. [in Persian]
- Nugraheni, K., & Isawa, S. (2025). A small-scale comparative study inclusive elementary school in Japan and Indonesia. *Journal of ICSAR*, 9(1). 34-41.
- Pelemiš, V., Pavlović, S., Mitrović, N., Nikolić, I., Stević, D., & Trajković, N. (2024). Physical activity levels during physical education classes and their impact on physical fitness in 10-year-old school children: A comparative Study. *Journal of Functional Morphology and Kinesiology*, 9(4), 220-232.
- Rohie, A., Yektayar, M., & Khodamoradpoor, M. (2022). Foresight of the content required for the physical education curriculum in the elementary course with the method of structural analysis. *Research on Educational Sport*, 10(28), 87-112. [in Persian]
- Roure, C., Lentillon-Kaestner, V., Méard, J., & Pasco, D. (2019). Universality and uniqueness of students' situational interest in physical education: A comparative study. *Psychological Belgica*, 59(1), 1-15.
- Samahati, G., Javadipour, M., Rezaee, A. A., & Hatami, H. (2025). Validation of physical education curriculum model based on blended learning for elementary school. *Sport Management Journal*, 17(2), 210-190.
- Scarino, A. (2019). The Australian Curriculum and its conceptual bases: a critical analysis. *Curriculum Perspectives*, 39(8).
- Sheppard-Law, S., Curtis, S., Bancroft, J., Smith, W., & Fernandez, R. (2018). Novice clinical nurse educator's experience of a self-directed learning, education and mentoring program: a qualitative study. *Contemporary Nurse*, 54 (2), 208-219.
- Soltanimoghadam, N., Seghatoleslami, A., & Mirkazemi, A. (2020). The study of methods and teaching status of physical education lesson in elementary schools in south khorasan province. *Journal of Sport Management and Motor Behavior*, 16(31), 168-153. [in Persian]
- Talebi, N., Samadi, A., & Mohammadpour, B. (2020). Surveying the effectiveness of selected of the sixth grade's health and physical education program according to Bloom's Learning domains in male students. *Teaching and Learning Research*, 14(2), 27-37. [in Persian]
- Yuan, H. B., Williams, B. A., Fang, J. B., & Pang, D. (2020). Chinese baccalaureate nursing students' readiness for self-directed learning. *Nurse Education Today*, 32 (4), 427-431.
- Zare-ee, A., Ghorbanpoor, H., & Bagheri, S. (2021). Attention to educational domains in textbooks on Persian language for Iranian elementary schools: periods before and after the implementation of the document on fundamental reform in education. *Iranian Journal of Curriculum Studies*, 16(62), 179-196.

Zolghadri, P., Kian, M., Iasgari, M., & Elahi, A. (2019). Pathology of the implementation of physical education and health curriculum in first level secondary school, based on Aker Model. *Research on Educational Sport*, 7(17), 229-252. [in Persian]